

Erikoispsykologin koulutus

**OPINTO-OPAS
2009-2010**

SISÄLTÖ

ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS	5
Mitä erikoispsykologin koulutus on?	5
Erikoisalajat	5
Tutkinnon suorittaminen	5
Tutkinnon rakenne	5
Lisensiaatintutkimuksen ulkoasu	6
Erikoispsykologin koulutuksesta annettavat todistukset ja niiden osoittama pätevyys	7
Erikoispsykologikoulutukseen hakeminen	7
Opiskelijavalinta	7
Jatko-opiskelijaksi kirjoittautuminen	8
Kurssikalenteri ja informaatio	8
Henkilökohtainen opintosuunnitelma (hops).....	8
Erikoispsykologikoulutuksen opintorekisterit	8
Erikoispsykologikoulutuksen kustannukset	8
Erikoispsykologikoulutuksen organisaatio	9
 KAIKILLE ERIKOISALOILLE YHTEISET MENETELMÄOPINNOT	10
1. Pakolliset opinnot	10
2. Valinnaiset opinnot	11
 KEHITYS- JA KASVATUSPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS	14
1. Opintojen rakenne	14
2. Koulutuksen suoritustavat	15
3. Opintojen sisältö	15
4. Yhteystiedot	20
5. Yhteenvetotaulukko	21
 NEUROPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS	22
1. Opintojen rakenne	22
2. Erikoistumisopintojen suoritustavat	23
3. Opintojen sisältö	23
4. Yhteystiedot	30
5. Yhteenvetotaulukko	31

Julkaisija: Yliopistoverkosto Psykonet
 Toimittanut: Tiina Anttila
 s-posti tiina.anttila@utu.fi
 puh. (02) 333 8502
 osoite: Psykonet, 20014 TURUN YLIOPISTO

ISSN 1457-7054
 Uniprint 2009

PSYKOTERAPIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS	32
1. Opintojen rakenne	32
2. Opintojen sisältö	33
3. Yhteystiedot.....	37
4. Yhteenvetotaulukko	38

TERVEYSPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS	39
1. Opintojen rakenne	39
2. Opintojen sisältö	40
3. Yhteystiedot.....	44
4. Yhteenvetotaulukko	45

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS	46
1. Opintojen rakenne	46
2. Opintojen sisältö	47
3. Yhteystiedot.....	53
4. Yhteenvetotaulukko	54

ÄKILLISTEN TRAUMAATTISTEN KRIISIEN KOULUTUSOHJELMA 2010-2011	55
Koulutusohjelman sisältö.....	55

PSYKONETIN YHTEYSTIETOJA	58
---------------------------------------	----

ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

MITÄ ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS ON?

Erikoispsykologikoulutus on psykologian maisterin tutkinnon pohjalta suoritettava ammatillisesti painotettu tieteellinen jatkokoulutus, joka johtaa psykologian lisensiaatin tutkintoon jollakin psykologian erikoisalalla (Asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004, OPM:n asetus yliopistojen koulutusvastuun täsmentämisestä, yliopistojen koulutusohjelmista ja erikoistumiskoulutuksista 568/2005). Koulutuksen järjestää yliopistojen psykologian laitosten muodostama psykologian yliopistoverkosto Psykonet.

Erikoispsykologikoulutus tuottaa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/94) 14 §:n tarkoittaman erikois-pätevyyden sillä erikoisalalla, jolla koulutus on suoritettu. Erikoispätevyyden voi todistaa yliopiston antamalla todistuksella psykologian lisensiaatin tutkinnosta, johon sisältyy erikoispsykologin koulutus.

ERIKOISALAT

Erikoispsykologin koulutus voidaan suorittaa OPM:n asetuksen 568/2005 mukaan seuraavilla erikoisaloilla:

- Kehitys- ja kasvatuspsykologia
- Neuropsykologia
- Psykoterapia
- Terveyspsykologia
- Työ- ja organisaatiopsykologia

TUTKINNON SUORITTAMINEN

Tutkinnon laajuus on 120 op. Tutkinto on suunniteltu niin, että se voidaan suorittaa työn ohella noin neljässä vuodessa. Psykonet järjestää kunkin erikoisalan koulutuksen valtakunnallisesti yhteisenä ja kaikkien erikoisalojen opinnot voidaan suorittaa kaikissa psykologian koulutusta antavissa yliopistoissa. Käytännössä laitokset ovat jossain määrin erikoistuneet eri alueille. Tutkinto suoritetaan siinä yliopistossa, jossa opiskelija on kirjoilla jatko-opiskelijana, mutta tutkintoon kuuluvan lisensiaatintutkimuksen ohjaajat voivat olla myös muusta yliopistosta.

TUTKINNON RAKENNE

1. Erikoistumisopinnot 65 op

- ammatilliset, teoreettiset ja erikoisalan menetelmäopinnot (55 op)
- työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

2. Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

3. Lisensiaatintutkimus 40 op

1. Erikoistumisopinnot 65 op

Erikoistumisopinnot suoritetaan systemaattisena ohjelmana, johon kuuluu perehtymistä erikoisalan teoriaan, käytäntöön ja menetelmiin. Ohjelmien järjestämistapa vaihtelee erikoisaloittain. Aikaisemmin hankittu koulutus voidaan ottaa huomioon ja integroida soveltuvien osien opintoihin. Opinnot voi suunnitella joustavasti myös yksilölliset suuntau-

tumiset huomioiden. Opiskeluun kuuluu myös koulutuksen aikana hankittu, ohjattu työkokemus.

2. Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op

Tutkimusmenetelmäopinnot integroidaan omaan lisensiaatintutkimukseen siten, että ne tukevat tutkimuksen laadintaa. Vaadittavat opinnot vaihtelevat erikoisaloittain ja opiskelijoiden omien tarpeiden mukaan.

Opinnot jakautuvat kolmelle pääalueelle:

- tieteenteoreettisiin ja tieteenfilosofiin opintoihin,
- yleisten tutkimusvalmiuksien harjaannuttamiseen ja tutkimusaineiston analyysimenetelmien opintoihin ja
- tieteelliseen kirjoittamiseen.

Vuosittain järjestetään sekä kaikille yhteisiä että erikoisaloittain painotettuja tutkimusmenetelmäkursseja tarpeen mukaan ja paikkakunnittain vaihdellen. Erityisiä metodeja käsitteleviä seminaareja järjestetään tarvittaessa. Psykologian valtakunnallisen tutkijakoulun opeus on yleensä avointa myös erikoispsykologikoulutuksen opiskelijoille.

Tieteellisen kirjoittamisen kurssilla paneudutaan lisensiaatintutkimuksen kirjoittamiseen ja julkaisukelpoisen tekstin hiomiseen.

Opinnoissa käsitellään myös muita kaikkien psykologien työssä tärkeitä yhteisiä aiheita. Tällaisia ovat esimerkiksi tutkimusetiikka ja tieteenfilosofiset kysymykset, joista järjestetään yhden tai kahden päivän mittaisia intensiiviseminaareja.

Yleisten ja tutkimusmenetelmäopintojen kurssiohjelma ilmestyy vuosittain ennen

syyslukukauden alkua ja siitä tiedotetaan Psykonetin internet-sivuilta löytyvässä kurssikalenterissa osoitteessa:

www.psykonet.fi/kalenteri

3. Lisensiaatintutkimus 40 op

Lisensiaatintutkimuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet oman erikoisalansa ja sen ammattikäytännön kehittämiseen tieteellisen tutkimuksen keinoin. Tutkimusseloste laaditaan artikkelimuotoon. Tutkimus on laajuudeltaan 20-30 sivua ja sen kirjoittamisessa noudatetaan psykologian alan julkaisujen kirjoitusohjeita. Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös jo julkaistu tieteellinen artikkeli.

Tutkimustyön ohjaajan nimeää se psykologian laitos, jossa opiskelija on kirjoilla. Ohjaus voi tapahtua seminaareissa tai yksilöohjauksena tai näiden yhdistelmänä. Opiskelijan tulee neuvotella myös menetelmäopintojensa suunnitelmasta tutkimustyön ohjaajan kanssa. Laitosten antaman ohjauksen lisäksi järjestävät myös erikoisalat tutkimuksen tekoa tukevia seminaareja.

LISENSIAATINTUTKIMUKSEN ULKOASU

Erikoispsykologikoulutuksen lisensiaatintutkimus laaditaan erikoisalan ongelmalueelta artikkelin muotoon niin, että se vastaa alan kansainvälisten tai kansallisten tieteellisten aikakauslehtien julkaisuvaatimuksia. Hyvin perustein julkaisumuoto voi poiketa edellisestä erityisesti dokumentoitaessa ammatin tutkimuksellista kehittämistä edesauttavia metodisia ja metodologisia ratkaisuja ja toimintaperiaatteita.

Tarkastettavaksi jätettävässä lisensiaatintutkimuksessa tulee olla kansilehti, sisällys- ja lähdeluettelo sekä abstrakti. Kansilehti laaditaan kunkin yliopiston käytäntöjen mukaisesti. Valmiista tutkimuksesta toimitetaan kappaleet oman yliopiston tiedekunnan /laitoksen määräysten mukaisesti ja lisäksi myös oman erikoisalan professorille ja lehtorille.

ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUKSESTA ANNETTAVAT TODISTUKSET JA NIIDEN OSOITTAMA PÄTEVYYS

Lisensiaatin tutkinnon todistuksesta käy ilmi, että tutkinto on suoritettu erikoispsykologin koulutuksena sekä asianomainen erikoisala. Kaikkien yliopistojen antamat todistukset ovat sisällöltään yhdenmukaiset. Jo aiemmin lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittaneet voivat saada erikoispsykologikoulutuksesta erillisen todistuksen.

Psykoterapian erikoispsykologikoulutuksen suorittanut voi hakea terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen (564/94) tarkoittamaa psykoterapeutti-nimikkeen käyttöoikeutta.

Neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen perusteella voi hakea Kelan edellyttämää pätevyyttä sen tukemien neuropsykologisten palvelujen tuottamiseen.

Kehitys- ja kasvatuspsykologian erikoispsykologikoulutus antaa pätevyyden sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/05) 9 §:n ja asetuksen (608/05) 2 §:n tarkoittamiin kasvatus- ja perheneuvonnan erityistyöntekijän tehtäviin.

ERIKOISPSYKOLOGI-KOULUTUKSEEN HAKEMINEN

Haku aika päättyy vuosittain maaliskuussa. Eri alojen koulutukset alkavat yleisimmin kahden vuoden välein. Hausta ilmoitetaan Psykologi-lehden helmikuun numerossa, Psykonetin internet-sivulla osoitteessa www.psykonet.fi sekä psykologian laitosten ilmoitustauluilla. Opinto-oikeutta haetaan kunkin erikoisalan omalla hakulomakkeella. Lomakkeita sekä lisätietoja eri alojen koulutuksesta, alkamisesta ja hakumenettelyistä saa yliopistojen psykologian laitoksilta sekä erikoisalojen sihteereiltä.

OPISKELIJAVALINTA

Pohjakoulutuksena edellytetään psykologian maisterin tai sitä vastaavaa tutkintoa, joka oikeuttaa psykologin ammatin harjoittamiseen. Valinnan edellytyksenä on vähintään kaksi vuotta psykologian alaan liittyvää työkokemusta laillistamisen jälkeen. Lisäksi edellytetään mahdollisuutta työskennellä erikoisalaan liittyvissä tehtävissä koulutuksen aikana. Valinnassa kiinnitetään huomiota myös hakijan oman orientaation syvyyteen: missä määrin hän on jo hankkinut psykologian alan täydennyskoulutusta ja kuinka se näkyy hänen toiminnassaan esimerkiksi kirjoituksina, esitelminä tai julkaisuina. Valintakriteerinä on myös lisensiaatintutkimuksen suunnitelma: kuinka pitkälle se jo on harkittu, sen toteuttamiskelpoisuus, kuinka siitä heijastuu oma suuntautuneisuus ja tutkimuksen avulla tapahtuva ammattiyön kehittäminen.

Hakemusten perusteella valitaan koulutukseen vuosittain noin 40 opiskelijaa. Sisäänotto voi vaihdella erikoisaloittain ja vuosittain. Aikaisemmin lisensiaatin tai

tohtorin tutkinnon suorittaneille voidaan myöntää oikeus suorittaa erikoispsykologin koulutus erillisinä opintoina.

JATKO-OPISKELIJAKSI KIRJOITTAUTUMINEN

Kunakin yliopiston asianomainen tiedekunta hyväksyy opiskelijat Psykonetin järjestämän valinnan jälkeen. Saatuaan tiedekunnan ilmoituksen valituksi tulemisesta opiskelijan tulee kirjoittautua jatko-opiskelijaksi asianomaiseen yliopistoon.

Myös jatko-opiskelijoiden on ilmoitettava yliopistoon vuosittain ennen syyslukukauden alkua joko läsnä- tai poissaolevaksi.

KURSSIKALENTERI JA INFORMAATIO

Koulutus on suunniteltu niin, että oman erikoisalan ohjelman ohella myös muiden erikoisalojen tarjoama opetus on laajasti käytettävissä ja monet opintojaksot on suunniteltu alojen yhteisiksi. Opiskelija voi näin rakentaa tarjonnasta itselleen sopivan kokonaisuuden.

Koulutukseen liittyvien kurssien ja muiden opetustapahtumien yksityiskohtaiset aikataulut ja muu informaatio julkaistaan Psykonetin Internet-sivuilta löytyvässä kurssikalenterissa osoitteessa

www.psykonet.fi/kalenteri

Opetus on monimuotoista sisältäen myös verkkotyöskentelyä ja yliopistojen välistä virtuaaliopetusta.

HENKILÖKOHTAINEN OPINTOSUUNNITELMA (HOPS)

Opintojensa alussa opiskelija laatii yhdessä ohjaajansa tai erikoisalan vastavien opettajien kanssa henkilökohtaisen opintosuunnitelman, jonka toteutumista seurataan koulutuksen ajan. Henkilökohtaisten opintosuunnitelmien kautta kehitetään myös erikoispsykologikoulutuksen kokonaisuutta yhdessä opiskelijoiden kanssa.

ERIKOISPSYKOLOGI-KOULUTUKSEN OPINTOREKISTERIT

Lisensiaatintutkintoa suorittamaan hyväksytyt opiskelijat kirjataan asianomaisen yliopiston opiskelijarekisteriin, johon merkitään kaikki opiskelijan opintosuoritukset. Opiskelijalla on oikeus saada opintojen kestäessä rekisteriote suoritustistaan. Psykonet kerää lisäksi tilastointia ja seurantaa varten muita opiskelijoita koskevia suoritustiedostoja.

ERIKOISPSYKOLOGI-KOULUTUKSEN KUSTANNUKSET

Lisensiaatin tutkintoon sisältyvä erikoispsykologikoulutus on opiskelijalle maksutonta. Erillisinä opintoina suoritettava erikoispsykologin koulutuksesta voidaan periä maksuja kunkin yliopiston käytännön mukaisesti. Koulutukseen osallistuvilla on oikeus tietyn ehdoin saada opintovapaata ja aikuiskoulutustukea. Tarkempia tietoja tuesta saa yliopistojen opintotukitoimistoista, työvoimatoimistoista sekä Koulutusrahastosta (www.koulutusrahasto.fi).

ERIKOISPSYKOLOGI-KOULUTUKSEN ORGANISAATIO

Erikoispsykologikoulutuksen organisoivat Psykonet. Ylin johto on Psykonetin johtokunnalla, jonka alaisuudessa toimiva erikoispsykologikoulutuksen johtoryhmä koordinoi koulutuksen järjestämistä. Johtoryhmä koostuu erikoisalaryhmien puheenjohtajista ja eräistä muista asiantuntijoista. Kullakin erikoisalalla on valtakunnallinen erikoisalaryhmä, jonka tehtävänä on suunnitella ja ohjata erikoisalan koulutusta. Erikoisalaryhmien jäsenet edustavat asianomaista erikoisalaa, kutakin psykologian laitosta, opiskelijoita ja ammattikenttää. Tiedot erikoispsykologikoulutuksen johtoryhmän ja erikoisalaryhmien kokoonpanoista löytyvät oppaan lopusta.

Erikoisalaryhmien sihteerit antavat tarkempaa informaatiota kultakin erikoisalalta:

Kehitys- ja kasvatopsykologia, Psykoterapia, Terveyspsykologia ja Työ- ja organisaatiopsykologia:

Erikoisasihteeri Anne Jaskio
puh. (014) 260 2814
s-posti anne.jaskio@jyu.fi

Neuropsykologia:

Erikoisasihteeri Essi Haglund
puh. (09) 191 29 531
s-posti essi.haglund@helsinki.fi

KAIKILLE ERIKOISALOILLE YHTEISET MENETELMÄOPINNOT

Tutkimusmenetelmäopintoihin on erikoispsykologikoulutuksessa varattu 15 op. Menetelmäopinnot esitellään vuosittain erityisesti uusille opiskelijoille tarkoitettussa Metodiseminaarissa (YHT1A).

Psykonetin kotisivulla olevassa kurssikalenterissa informoidaan kurssien tarkemmasta aikataulusta ja paikasta. Kurssikalenterin kautta myös ilmoittaututaan kaikille kursseille. Kurssikalenteri löytyy osoitteesta:

www.psykonet.fi/kalenteri

Seuraavassa esitellään kaikille erikoisaloille yhteiset tutkimusmenetelmäkursit, jotka jakautuvat pakollisiin ja valinnaisiin opintoihin. Valinnaisten kurssien toteuttamisen edellytyksenä on, että kurssille on ilmoittautunut vähintään kuusi opiskelijaa.

1. PAKOLLISET OPINNOT

YHT1A Metodiseminaari (2-5 op)

Tavoite ja sisältö: Seminaarin toimii orientaationa erikoispsykologikoulutukseen ja lisensiaatintutkimuksen tekemiseen. Tavoitteena on tarkastella lisensiaatintutkimukseen liittyviä metodisia kysymyksiä ja auttaa osanottajia hahmottamaan oman tutkimusongelmansa edellyttämä tutkimuksen strategia. Seminaarissa esitellään psykologian erilaisia tutkimusparadigmoja ja lähestymistapoja sekä tarkastellaan paradigmoille ominaisia tapoja asettaa tutkimuskysymys, rakentaa sen kannalta tutkimusasetelma, valita aineiston tuottamismenetelmät ja syntyneen tiedon käsittelytavat (tilastolliset analyysitekniikat, laadulliset ja käsite-

perusteiset analyysimenetelmät).

Opetusmuodot: Seminaari (2 pv) ja kirjallinen tehtävä.

Kirjallisuus:

Leong F.T.L. & Austin J.T. (toim.) (2006) *The psychology research handbook*. London: SAGE. Kirjallisuus suoritetaan erillisenä tehtävänä.

Vastaava opettaja: Marit Korkman

Aika: 1.-2.10.2009

Paikka: Tampere

YHT1B Erikoispsykologi asiantuntijana –seminaari (2-3 op)

Tavoite ja sisältö: Antaa valmiuksia sellaisissa kaikille erikoistuville tarpeellisissa ammatillisissa taidoissa, joihin perustutkinto eikä myöskään oman erikoisan opinnon tai oma ammattikäytännön työpaikkakoulutuksineen anna riittäviä valmiuksia. Seminaarien teemat vaihtelevat: sl 2009 teemana on työnohjaus ja kl 2010 oikeuspsykologia.

Opetusmuodot: Luennot, ryhmäkeskustelut, toiminnalliset harjoitukset ja ennakkotehtävät

Vastaava opettaja:

sl 2009 Tuija Aro

kl 2010 Tuula Hynninen

Aika:

sl 2009: 23.-24.11.2009

kl 2010: avoin

Paikka:

sl 2009: Jyväskylä

kl 2010 Helsinki

2. VALINNAISET OPINNOT

YHT2L Tutkimusprosessin suunnittelu ja toteutus (3 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla perehdytään tutkimusprosessin eri vaiheisiin. Sisältönä ovat mm. tutkimusluvut, eettiset aspektit, tutkimuskysymysten operationalisointi ja rahoituksen hankinta. Tavoitteena on, että opiskelijat sisäistävät tutkimuksen tekemisen kokonaisvaltaisena prosessina sekä hyvin laaditun tutkimussuunnitelman merkityksen tutkimuksen tekemisen olennaisena työvälineenä. *Opetusmuodot:* Ennakkotehtävä ja luennot (2 pv).

Vastaava opettaja: Karl-Erik Wahlberg

Aika: 28.-29.1.2010

Paikka: Helsinki

YHT2B Laadulliset menetelmät (3 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää laadullisten (tekstipohjaisten) menetelmien käyttöön psykologian tutkimuksessa. Eri lähestymistavat tekstiaineistoihin, taustatutkimusasetelmat, tekstiaineistojen muodostaminen ja analyysi, tietokoneavusteiset käsittelymenetelmät, luotettavuuskysymykset ja raportointi.

Opetusmuodot: Verkkokurssi (verkkoluennot, kirjallinen tehtävä ja virtuaalisedinaari).

Vastaava opettaja: Terhi Partanen

Aika: kl 2010

YHT2K Tutkimusaineiston tilastollinen analyysi (6 op)

Tavoite ja sisältö: Ensimmäisessä osassa käsitellään psykologisessa tutkimuksessa tarvittavia tilastollisten menetelmien perusasioita ja niiden soveltamista SPSS-ohjelmiston avulla. Sisältönä ovat mm. muuttujien määrittely ja aineiston kerääminen, tiedoston muodostaminen, yksinkertaisimpien analyysien (t-testit,

ANOVA, korrelaatiot) suorittaminen, tuloista tehtävät päätelmät sekä taulukoiden ja kuvien rakentaminen. Opiskelijoiden olisi hyvä ottaa mukaan oma datansa, jos se on jo olemassa. Tavoitteena on, että l-osan jälkeen opiskelijalla on perusvalmiudet tutkimusaineiston muokkaamiseen ja kuvailemiseen sekä aineistoa koskevien päätelmien tekemiseen.

Toisessa osassa käsitellään tilastollisten monimuuttujamenetelmien soveltamista erilaisten tutkimusaineistojen analysoimisessa. Tähän osaan on myös tärkeää tuoda omat tiedostot ja tutkimusongelmat, joita voidaan harjoitella kurssilla. Tavoitteena on, että kurssin jälkeen opiskelijalla on valmius analysoida keskeisimmillä kokeellisilla, kvasikokeellisilla ja korrelatiivisilla asetelmilla kerätyt tutkimusaineistot sekä raportoida analyysin tulokset. Opiskelijan on mahdollista osallistua vain kurssin jälkimmäiseen osaan, jos SPSS-ohjelmisto ja tilastollisen analyysin perusmenetelmät ovat hallussa.

Opetusmuodot: Luennot ja SPSS-harjoitukset (2 x 2 pv) kurssitehtävineen. Vastaavat opettajat: avoin

Aika: avoin

Paikka: avoin

YHT2E Tieteellisen kirjoittamisen kurssi (3 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssi on määrällisen tutkimuksen raportoinnin peruskurssi, jonka tarkoituksena on välittää yleiset tieteellistä kirjoittamista koskevat säännöt ja periaatteet sekä antaa valmiuksia kirjoittamisprosessin käynnistämiseen. Kurssi soveltuu erityisesti niille, jotka tarvitsevat apua lisensiaatintutkimuksen strukturointiin.

Opetusmuodot: Ennakkotehtävä ja luennot (2 pv).

Kirjallisuus:

Publication Manual of the American Psychological Association (2001) (5. ed). Washington DC: American Psychological Association.
Hirsjärvi, S. & al. (2000). Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Vastaava opettaja: Béatrice Ewalds-Kvist

Aika: sl 2009

Paikka: Turku

YHT2F Yleinen tieteenteoria I (3 op)

Tavoite ja sisältö: Tieteenteorian keskeiset alueet, tieteenteorian ja psykologian rajapinta, kliiniseen psykologiaan ja psykoterapiaan liittyvät metakysymykset sekä psykologian ja kognitiotieteen filosofiset kysymykset.

Opetusmuodot: Luennot 16 h (2 pv) ja kirjallinen kuulustelu.

Vastaava opettaja: Antti Revonsuo

Aika: sl 2009

Paikka: Turku

YHT2G Yleinen tieteenteoria II (3 op)

Tavoite ja sisältö: Syventää ja pohtia oman tutkimuksen näkökulmasta tieteenteoria I -jaksolla käsiteltyjä teemoja.

Opetusmuodot: Seminaari (2 pv) ja essee.

Vastaava opettaja: Antti Revonsuo

Aika: sovitaan I-kurssin yhteydessä

Paikka: Turku

YHT2I Laadullisen tutkimuksen raportointi (3 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssi on peruskurssi, jonka tarkoituksena on välittää yleiset tieteellistä kirjoittamista koskevat säännöt ja periaatteet erityisesti laadullisen tutkimuksen raportoinnin näkökulmasta. Kurssi antaa valmiuksia kirjoittamisprosessin käynnistämiseen ja sillä käsitellään mm. laadullisen tutkimuksen vaihtoehtoisia struktuureja.

Opetusmuodot: Ennakkotehtävä ja luennot

Vastaava opettaja: Béatrice Ewalds-Kvist

Aika: kl 2010

Paikka: Turku

YHT2J Interventiotutkimus (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssi antaa valmiudet psykologisen yksilö-, ryhmä-, yhteisö- ja organisaatiotason interventiotutkimuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Kurssi tukee interventiotutkimusta erikoistumistyönään tekevien oman tutkimuksen etenemistä tarjoamalla ryhmäohjausta ja mahdollisuuden oman työn esittelyyn ja käsittelyyn kurssin aikana. Kurssi tutustuttaa interventiotutkimukseen soveltuviin tilastolisiin menetelmiin.

Opetusmuodot: Kurssi toteutetaan kahdessa osassa. Osassa I perehdytään interventiotutkimuksen suunnitteluun ja tutkimusasetelmiin ja osassa II tilastolisiin menetelmiin aineiston käsittelyssä sekä interventiotutkimuksen raportointiin.

Vastaavat opettajat: Juhani Julkunen ja Esko Keskinen

Ajankohta: kl 2010

Paikka: avoin

Kirjallisuus:

Kazdin, A. E. (1992). Methodological issues and strategies in clinical research. Washington: American Psychological Association (soveltuvin osin).

Schalock, R. L. (2001). Outcome-based evaluation. New York: Kluwer Academic /Plenum Publishers (soveltuvin osin).

Heikkilä, T. (1998). Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Nummenmaa, L. (2004). Käyttätymistieteiden tilastolliset menetelmät. Helsinki: Tammi.

Erikoisalat järjestävät lisäksi omia tutkimusmenetelmäkursseja, jotka ovat avoimia myös muiden erikoisalojen opiskelijoille sopimuksen mukaan. Myös psykologian tutkijakoulun kurssit ovat opiskelijoiden käytettävissä tietyin rajoituksin. Lisätietoja Psykonetin kursikalenterissa osoitteessa

www.psykonet.fi/kalenteri

Lisätietoja yhteisistä menetelmäopinnoista antaa:

opintokoordinaattori

Tiina Anttila

s-posti tiina.anttila@utu.fi

puh. (02) 333 8502

KEHITYS- JA KASVATUSPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

Koulutus antaa erikoispsykologin pätevyden, joka kattaa tällä hetkellä myös perheneuvolapätevyuden. Koulutus soveltuu erittäin hyvin kouluissa, muissa oppilaitoksissa, kehitysvammahuollossa, lastenpsykiatriassa sekä kehitys- ja kasvatuspsykologian opetustehtävissä toimiville. Osa opintokokonaisuuksista toteutetaan yhdessä neuropsykologian ja/tai terveyspsykologian erikoistumis-

koulutusten kanssa. Kehitys- ja kasvatuspsykologian erikoispsykologikoulutuksen opinnot koostuvat erikoisalan ammatillisista ja teoreettisista opinnoista, työkokemuksesta ja työnohjauksesta (65 op), erikoisalaan liittyvistä tutkimusmenetelmäopinnoista (15 op) sekä lisensiaatintutkimuksesta (40 op).

1. OPINTOJEN RAKENNE

KEH1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

- KEH1A Kehityspsykologia (vähintään 5 op)
 - KEH1A01 Näkökulmia elämänkaaren eri vaiheisiin (5 op)
 - KEH1A03 (TRV1A08) Vanhusten terveys ja sen edistäminen (5 op)
 - KEH1A04 Kehitys, kasvu ja palvelut monikulttuurisessa ympäristössä (5 op)
- KEH1B Oppiminen, kasvatus ja koulutus (vähintään 5 op)
 - KEH1B01 Oppimisvaikeudet 1 – Diagnostiikka (5 op)
 - KEH1B02 Motivaatio, emootiot, sosiaalinen toiminta ja oppiminen (5 op)
- KEH1C Perhe ja lapsen kasvu ympäristöt (vähintään 5 op)
 - KEH1C01 Perhe lapsen kasvu ympäristönä (5 op)
- KEH1D Kehityksen arviointi ja diagnostiikka (vähintään 5 op)
 - KEH1D01 Varhaisdiagnostiikka ja kuntoutus (5 op)
 - KEH1D02 (NEU1D02) Lasten neuropsykiatria (3 op)
- KEH1F Interventiot ja kuntoutus (vähintään 5 op)
 - KEH1F01 Oppimisvaikeudet 2 – Kuntoutus (5 op)
- KEH1G Lausunnot ja konsultaatio (vähintään 5 op)
 - KEH1G02 Lausunnot ja konsultaatio (5 op)
- KEH1H Organisaatio ja lainsäädäntö (vähintään 2 op)

- KEH1E Erikoistumistentti (3 op)
- KEH1V Vapaavalintaiset opinnot (4-20 op)
- KEH1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

KEH2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

- KEH2B Tutkimusseminaari (2 op)

KEH3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

2. KOULUTUKSEN SUORITUSTAVAT

Opintokokonaisuuksista järjestetään vuosittain viidestä kuuteen kurssia, joihin liittyy kirjallisuuteen perehtymistä sekä oman ammattikäytännön pohjalta tehtäviä etätehtäviä. Opiskelija voi suorittaa osan kurseista myös kirjallisina töinä (esseet, katsaukset) tai tenttimällä aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Amma-

tillisiä ja teoreettisia tietoja voi syventää myös projektiluontoisena henkilökohtais- ta ammattisuuntautumista ja siihen liittyvää tutkimusta palvelevana hankkeena. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) opintojen alussa. Osan opinnoista voi korvata muualla suoritetuilla opinnoilla.

3. OPINTOJEN SISÄLTÖ

KEH1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

KEH1A Kehityspsykologia (5-15 op)

Tarkoituksena on päivittää kehityspsykologiaa ja sen teorianmuodostusta koskevaa tietämystä koko ihmisen elämänkaaren osalta liittyen sekä normaaliin kehitykseen että kehityksen häiriöihin. Tähän kohtaan liittyen järjestetään myös erityiskursseja, joissa keskitytään tiettyihin ihmisen kehityksen kannalta keskeisiin teemoihin tai kehitysvaiheisiin.

Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Valinnainen kirjallisuus:
Arnett, J. (2004). *Emerging adulthood. The winding road from late teens through the twenties.* New York: Oxford University Press.

Slater, A. & Muir, D. (toim.) (1999). *Developmental psychology* (luvut 1-33). Malden, MA: Blackwell.

Wenar, C. & Kerig, P. (2000). *Developmental psychopathology from infancy through adolescence.* New York: McGraw Hill tai **Pennington, B.F.** (2002). *The development of psychopathology. Nature and nurture.* New York: The Guilford Press.

KEH1A01 Näkökulmia elämänkaaren eri vaiheisiin (5 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää ihmisen elämänkaarta koskevaan ajanmukaiseen tietoon ja teorianmuodostukseen sekä kuvata elämänkaaren eri vaiheissa tapahtuvia muutoksia ja niiden taustalla olevia tekijöitä.

Suoritustapa: Luennot, kirjallisuus ja ennakotehtävä.

Vastaava opettaja: Hannele Räihä

Kirjallisuutta:

Nurmi, J.-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L. & Ruoppila, I. (2006). *Ihmisen psykologinen kehitys.* Porvoo: WSOY.

KEH1A03 Vanhusten terveys ja sen edistäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tavoitteena on tutustua vanhuuden terveyteen, sen edistämiseen ja ylläpitämiseen. Opintokokonaisuudessa tutustutaan vanhuuteen elämänvaiheena, vanhuuden fysiologisiin erityispiirteisiin, elämänlaatuun, palvelujärjestelmien merkitykseen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja vanhus- ten kognitiivisiin ja mielenterveydellisiin erityiskysymyksiin. Kurssi toteutetaan

yhdessä terveystieteiden erikoisalain kanssa.

Suoritustapa: Kaksi seminaaria, ennakotehtävät, jälkitehtävät ja tentti
Vastaava opettaja: Hannele Räihä, Juhani Julkunen (terveystieteiden erikoisalain)

Kirjallisuutta:

Nordhus, I.H., VandenBos, G.R., Berg, S. & Fromholt, P. (eds) (1988). *Clinical geropsychology*. Washington: American Psychological Association.
Erkinjuntti, T., Rinne, J., Alhainen, K. & Soininen, H. (toim.) (2006).

Muistihäiriöt ja dementia. Kustannus Oy Duodecim.

Raitanen, T., Hänninen, T., Pajunen, H. & Suutama, T. (toim.) (2004).

Geropsykologia: vanhenemisen ja vanhuuden psykologia. Porvoo: WSOY.

KEH1A04 Kehitys, kasvu ja palvelut monikulttuurisessa ympäristössä (5 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää monikulttuurisessa ympäristössä elävän lapsen ja perheen kehityshaasteisiin, kehityksen arviointiin, tukitoimiin ja palveluihin.
Suoritustapa: Luennot ja niihin liittyvät kirjalliset tehtävät

Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Kirjallisuus:

Dana, R.H. (2005). *Multicultural assessment: Principles, applications, and examples*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Maahanmuuttajalasten ja -nuorten psykologinen arviointi koulumaailmassa (1999). Espoon, Helsingin ja Vantaan BACU-koulupsykologien työryhmä. Vantaan kaupunki.

Talib, M.-T. (2002). *Monikulttuurinen koulu*. Haaste ja mahdollisuus. Kirjapaja.

Hautaniemi, P. (2004). *Pojat! Somalipoikien kiistanalainen nuoruus Suomessa*. Nuorisotutkimusseura, julkaisu 41/2004.

KEH1B Oppiminen, kasvatus ja koulutus (5-10 op)

Perehdyttää oppimisen, oppimisympäristöjen ja oppimisvaikeuksien psykologiaan kognitiivisten taitojen ja motivaation kehittymisen sekä vuorovaikutuksen näkökulmista.

Vastaava opettaja: Tuija Aro
Valinnainen kirjallisuus:

Fletcher, J. M., Lyon, G. R., Fuchs, L. S. & Barnes, M. A. (2007). *Learning Disabilities. From identification to intervention*. New York: The Guilford Press.

Pressley, M. & McCormick, C. (1995). *Advanced educational psychology*. New York: Harper Collins.

KEH1B01 Oppimisvaikeudet 1 – Diagnostiikka (5 op)

Tavoite ja sisältö: Päivittää oppimisvaikeuksien diagnostiikkaa koskevaa tietämystä. Kurssi järjestetään yhdessä neuropsykologian erikoisalain kanssa.
Suoritustapa: Luennot ja niihin liittyvät kirjalliset tehtävät.

Vastaava opettaja: Tuija Aro
Kirjallisuutta:

Aro, T., Siiskonen, T., Ahonen, T. (toim.) (2007). *Ymmärsinkö oikein? Kielelliset vaikeudet nuoruusiässä*. Jyväskylä: PS-Kustannus Oy.

Lyytinen, H., Ahonen, T., Korhonen, T., Korkman, M. & Riita, T. (toim.) (2002). *Oppimisvaikeudet*. Neuropsykologinen näkökulma (2. p.). Helsinki: WSOY.

Paananen, M., Aro, T., Kultti-Lavikainen, N. & Ahonen, T. (2005). *KUMMI 4*. Arviointi-, opetus- ja kuntoutusmateriaaleja. Oppimisvaikeuksien arviointi: Psykologin, vanhempien ja opettajan yhteistyönä. Jyväskylä: Niilo Mäki Instituutti.

KEH1B02 Motivaatio, emootiot, sosiaalinen toiminta ja oppiminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tarkastellaan oppimista ja oppimisen tukemista motivaation ja emootioiden näkökulmasta.
Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus
Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Kirjallisuutta:

Salmela-Aro, K. & Nurmi, J. –E. (toim.) (2002). *Mikä meitä liikuttaa: modernin motivaatiopsykologian perusteet*. Jyväskylä: PS-kustannus. Muu kirjallisuus ilmoitetaan kurssin yhteydessä.

KEH1C Perhe ja lapsen kasvuympäristöt (5 op)

Päivittää lasten kasvuympäristöihin liittyviä tietoja ja perehdyttää perheen vuorovaikutuksen dynamiikkaan ja perhekeskeisiin työmenetelmiin.
Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Valinnainen kirjallisuus:
Aaltonen, J. & Rinne, R. (toim.) (1999). *Perhe terapiassa*. Vuoropuhelua vuosituuhannen vaihtuessa. Jyväskylä: Gummerus.

Bornstein, M. H. (toim.) (2002). *Handbook of parenting* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.) (2002). *Perhe ja vanhemmuus: suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen*. Jyväskylä: PS-Kustannus Oy.

KEH1C01 Perhe lapsen kasvuympäristönä (5 op)

Tavoite ja sisältö: Päivittää lasten kasvuympäristöihin (perhe, päivähoito, koulu) liittyviä tietoja, perehdyttää perheen kehitysvaiheisiin ja vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen dynamiikkaan sekä ohjaa käyttämään perhe- ja verkostotutkimusmenetelmiä
Suoritustapa: Virtuaalikurssi
Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Kirjallisuutta: Ilmoitetaan kurssin yhteydessä.

KEH1D Kehityksen arviointi ja diagnostiikka (5 op)

Päivittää kehitysdiagnostiikkaan liittyviä teoreettisia ja sisällöllisiä tietoja ja perehdyttää uusiin kehityksellisten häiriöiden, oppimisvaikeuksien ja kehitysvamman diagnosiin menetelmiin.
Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Valinnainen kirjallisuus:

Cole, K., Dale, D. & Thal, D. (1996). *Assessment of communication and language*. Volume 6. *Communication and language intervention series*. Baltimore: Paul H. Brookes.
Shaffer, D., Lucas, C. P., Richters, J. E. & Richters, J. (toim.) (1999). *Diagnostic assessment in child and adolescent psychopathology*. New York: The Guilford Press.
Burack, J. A., Hodapp, R. M. & Zigler, E. F. (1998). *Handbook of Mental Retardation and Development*. Cambridge University Press.

KEH1D01 Varhaisdiagnostiikka ja kuntoutus (5 op)

Tavoite ja sisältö: Päivittää varhaisdiagnostiikan uusia menetelmiä koskevaa tietoutta ja diagnostisen tiedon soveltamista kuntoutuksen suunnitteluun

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus
Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Kirjallisuutta:

Niemelä, P., Siltala, P. & Tamminen, T. (toim.) (2003). Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus. Juva: WSOY.
Siiskonen, T., Aro T., Ahonen, T. & Ketonen, R. (toim.) (2003). Joko se puhuu? Kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS-Kustannus.
Zeanah, C. H. Jr. (toim.) (2005). Handbook of infant mental health (3rd ed.). New York: The Guilford Press.

KEH1D02 Lasten neuropsykiatria (3 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen lasten psykiatristen häiriöiden biologiseen perustaan, neurologisten häiriöiden psykiatrisiin ilmentymiin sekä kognitiivisen neuropsykiatrian lähestymistapoihin.
Suoritustapa: Joka neljäs vuosi järjestetään teoriaseminaari yhteistyössä neuropsykologian erikoisalalan kanssa
Vastaava opettaja: Tuija Aro, Silja Pirilä (neuropsykologia)
Kirjallisuutta:
Kirjallisuus ilmoitetaan kurssin yhteydessä.

KEH1F Interventiot ja kuntoutus (5 op)

Päivitetään tietämystä kasvatuksellisista ja psykoterapeuttisista interventioista ja kuntoutuksesta.
Suoritustapa: Luennot, kirjallisuus ja seminaarityöskentely sekä ennakotehtävä
Vastaava opettaja: Tuija Aro

Valinnainen kirjallisuus:
Ammerman, R. T., Hersen, M. & Hersin, M. (toim.) (1997). Handbook of prevention and treatment with children and adolescents: Intervention in the real world context. New York: John Wiley, tai
Hughes, J. N., La Greca, A. M. & Conoley, J. C. (2001). Handbook of psychological services for children and adolescents. New York: Oxford University Press.
Rathvon, N. (1999). Effective school interventions. Strategies for enhancing academic achievement and social competence. New York: The Guilford Press.

KEH1F01 Oppimisvaikeudet 2 – Kuntoutus (5 op)

Tavoite ja sisältö: Esitellään oppimisvaikeuksien kuntoutuksen erilaisia lähestymistapoja. Kurssi järjestetään yhdessä neuropsykologian erikoisalalan kanssa.
Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuuteen perustuva jälkitehtävä.
Vastaava opettaja: Tuija Aro
Kirjallisuutta:

Ahonen, T. & Aro, T. (1999). Oppimisvaikeudet. Kuntoutus ja opetus yksilöllisen kehityksen tukena. Juva: Atena Kustannus.
Fletcher, J. M., Lyon, G. R., Fuchs, L. S. & Barnes, M. A. (2007). Learning Disabilities. From identification to intervention. New York: The Guilford Press.

KEH1G Lausunnot ja konsultaatio (5 op)

Perehdyttää konsultaatioon ja työnohjaukseen ammatillisena psykologisena interventiona erilaisissa kasvat- ja hoitoympäristöissä
Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus

Vastaava opettaja: Tuija Aro
Valinnainen kirjallisuus:
Brown, D., Pryzwansky, W.B. & Schulte, A.C. (2001). Psychological consultation: Introduction to theory and practice. New York: Allyn & Bacon.

KEH1G02 Lausunnot ja konsultaatio (5 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen konsultaatioon psykologisena interventiona ja työotteena sekä konsultin roolin jäsentäminen. Kehittää omaa suullista ja kirjallista konsultaatiota sekä kirjallista dokumentointi- ja lausunnotikäytäntöä.
Suoritustapa: Luennot, seminaarityöskentely ja etukäteistehtävä.
Vastaava opettaja: Tuija Aro
Kirjallisuutta:

Heiskari, P. & Salminen, O.E. (2007). Lausunnotiopas psykologeille. Psykologien Kustannus.
Marks, E. S. (1995). Entry strategies for school consultation. New York: The Guilford Press.

KEH1H Organisaatio ja lainsäädäntö (2 op)

Tavoite ja sisältö: Päivittää tiedot keskeisistä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lapsia ja nuoria koskevista laeista ja asetuksista.
Suoritustapa: Psykologian perustutkinto-opintoihin liittyvä virtuaalikirsi ”Mitä nuoren psykologin tulee tietää” sekä kirjallinen tehtävä oman toimialueen lainsäädäntöön liittyen.
Ajan kohta: oman opintosuunnitelman mukaan.
Vastaava opettaja: Hannele Räihä
Valinnainen kirjallisuus:
Psykologien ammatillinen tietopaketti. Psykologi, Ammattiextra. (2006).

KEH1E Erikoistumistentti (3 op)

Erikoistumistentti on laajuudeltaan vähintään 3 opintopistettä ja sen suorittamisesta sovitaan erikoisalalan professorin kanssa.
Vastaavat opettajat: Hannele Räihä ja Tuija Aro
Valinnainen kirjallisuus:
Bornstein, M. H. (toim.) (2002). Handbook of parenting (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
Damon, W. (toim.) (1998). Handbook of child psychology. Vol. 1-4 (5th ed.). New York: Wiley.

KEH1V Vapaavalintaiset opinnot (4-20 op)

Vapaavalintaisiksi opinnoiksi voidaan valita muiden erikoistumisalojen soveltuvia opintojaksoja sekä Äkillisten traumaattisten kriisien koulutusohjelma.

KEH1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

Tutkintoon kuuluu kokemusta oman alan työstä, jonka tulee olla yksilöllisesti tai ryhmässä ohjattua. Työnohjauksen kokonaislaajuus on 120 h ryhmäohjausta tai 90 h yksilötyönohjausta. Työnohjaukseen osallistumisen tulisi olla yhtäjaksoista vähintään vuoden. Ohjauksesta osa on voitu saada ennen erikoispsykologiopinnoita. Kehitys- ja kasvatuspsykologian erikoisalalla työnohjaus toteutetaan pääsääntöisesti ryhmäohjauksena.

KEH2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

Menetelmäopinnot koostuvat kaikille erikoisaloille yhteisistä kursseista (YHT1A-YHT2L), joita järjestetään eri yliopistoissa vuosittain (ks. Kaikille erikoisaloille yhteiset menetelmäopinnot, s. 10-13). Interventiotutkimus-kurssin suorittamista suositellaan. Erikoisalan omana menetelmäkurssina järjestetään:

KEH2B Tutkimusseminaari (2 op)

Tavoite ja sisältö: Oman tutkimustyön etenemisen esittely ja tutustuminen muiden opiskelijoiden tutkimustöihin. Opiskelijan tulee osallistua seminaariin vähintään 2 kertaa opintojen aikana.

Suoritustapa: Seminaari

Vastaava opettaja: erikoisalan opettajat

4. YHTEYSTIEDOT

Professori Hannele Räihä

Turun yliopisto
puh. (02) 333 8541
s-posti hannele.raihia@utu.fi

Erikoisalasihteri Anne Jaskio

Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2814
s-posti anne.jaskio@juu.fi

KEH3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

Lisensiaatin tutkimus on artikkelimuotoon kirjoitettu kehitys- ja kasvatustutkimuksen alan tutkielma, joka voi olla myös jo julkaistu tai julkaistavaksi aiottu käsikirjoitus. Opiskelija osallistuu vuosittain ohjaustilaisuuksiin, joissa hänen työtään käsitellään yksilöllisesti tai pienryhmissä. Opiskelijoille järjestetään lisäksi vuosittain tutkimusseminaaripäivä.

Lisensiaatintutkimuksesta on kerrottu tarkemmin oppaan alkuosassa Lisensiaatintutkimus 40 op –kappaleessa (s. 6).

Lehtori Tuija Aro

Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2819
s-posti tuija.aro@nmi.fi

KEHITYS- JA KASVATUSPSYKOLOGIAN ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN PÄÄSISÄLLÖT JA VIITTEELLINEN AIKATAULU

OPINTOSISÄLLÖT	1. vuosi		2. vuosi		3. vuosi		4. vuosi	
	si 2012	kl 2013	si 2009	kl 2010	si 2010	kl 2011	si 2011	kl 2012
KEH1 Erikoistumisopinnot 65 op								
Kehityspsykologia (5 op)		Näkökulmia elämäntapa- ja vaiheisiin	Kehitys, kasvu ja palvelut vieraassa kulttuurissa		Näkökulmia elämäntapa- ja vaiheisiin		Kehitys, kasvu ja palvelut vieraassa kulttuurissa	
Oppiminen, kasvatus ja koulutus (5 op)				(TRV) Vanhusten terveys ja sen edistäminen*)			Oppimisvaikeudet I - Diagnostiikka	Motivaatio, emotionit, sosiaalinen toiminta ja oppiminen
Perhe ja lapsen kasvuympäristöt (5 op)	Perhe ja lapsen kasvuympäristöt (5 op)				Perhe lapsen kasvuympäristönä			
Kehityksen arviointi (5 op)	Kehityksen arviointi (5 op)				Varhaisdiagnoosi- ja kuntoutus			
Interventiot ja kuntoutus (5 op)	Interventiot ja kuntoutus (5 op)				Oppimisvaikeudet II - Kuntoutus			Oppimisvaikeudet II - Kuntoutus
Lausunnot ja konsultaatio (5 op)	Lausunnot ja konsultaatio (5 op)					Lausunnot ja konsultaatio		
Organisaatio ja lainsäädäntö (2 op)	Organisaatio ja lainsäädäntö (2 op)						Organisaatio ja lainsäädäntö	
Syventävät kehitys- ja kasvatustutkimuksen opinnot								
Vapaavalintaiset opinnot								
Erikoistumistentti								Erikoistumistentti
Työnohjaus								
KEH2 Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op								
Erikoisalan järjestää ryhmätyön ohjausta opiskelijalle 30 tuntia lukuvuodessa.								
Kielelliset oppimisvaikeudet lapsuusikässä								
Muiden alojen opetustarjonnan mukaan.								
Erikoispsykologi asiantuntijana								Erikoispsykologi asiantuntijana
Erikoispsykologi asiantuntijana								Erikoispsykologi asiantuntijana
Merodi-seminaari								
KEH3 Lisensiaatintutkimus 40 op								
Tutkimus-seminaari, yksilöohjaus								Tutkimus-seminaari, yksilöohjaus
Tutkimus-seminaari, yksilöohjaus								Tutkimus-seminaari, yksilöohjaus
Tutkimus-seminaari, yksilöohjaus								Tutkimus-seminaari, yksilöohjaus

*) Vanhusten terveys ja sen edistäminen -kurssi järjestetään yhdessä Terveystieteiden erikoisalan kanssa.

**) Lastenneuropsykiatria -kurssi järjestetään yhdessä neuropsykologian erikoisalan kanssa.

NEUROPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

Neuropsykologia hyödyntää tutkimuksessa ja kliinisessä työssä nopeasti kehittyvien neurotieteiden sekä psykologian muiden alueiden kuten kognitiivisen ja kehityspsykologian tietämystä ja menetelmiä. Neuropsykologian keskeistä työaluetta ovat keskusher-

moston sairauksiin ja vammoihin sekä kehityshäiriöihin ja oppimisvaikeuksiin liittyvien psykologisten seuraamusten diagnosointi ja kuntoutus. Erikoistumisopinnot antavat valmiudet toimia neuropsykologian erikoispsykologin työtehtävissä.

1. OPINTOJEN RAKENNE

Neuropsykologian erikoispsykologin koulutus koostuu seuraavista opintokokonaisuuksista ja opintojaksoista:

NEU1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

NEU1A	Kliininen neuropsykologia (37 op)
NEU1A01	Teoreettinen alkutentti (6 op)
NEU1A02	Tapausselostus (2 op)
NEU1A03-10	Neuropsykologisen diagnostiikan (vähintään 18 op) ja kuntoutuksen (vähintään 11 op) teoria- ja teemaseminaarit
NEU1B	Neurotiede (6 op)
NEU1B01	Neurotiede I (3 op)
NEU1B02	Neurotiede II (3 op)
NEU1C	Neurologia (6 op)
NEU1C01	Aikuisneurologia (3 op)
NEU1C02	Lastenneurologia (3 op)
NEU1D	Psykiatria (6 op)
NEU1D01	Aikuisneuropsykiatria (3 op)
NEU1D02	Lastenneuropsykiatria (3 op)
NEU1T	Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)
NEU1T01	Työkokemus
NEU1T02	Työnohjaus

NEU2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

NEU2A	Neuropsykologian kongressi (2 op)
NEU2B	Lisensiaatintyön kirjoittamista tukeva workshop (2 op)

NEU3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

2. ERIKOISTUMISOPINTOJEN SUORITUSTAVAT

Koulutus alkaa opintoihin orientoivalla aloitusseminaarilla, jonka yhteydessä suoritetaan kliinisen neuropsykologian opintokokonaisuuteen kuuluva teoreettinen alkutentti. Loput kliinisen neuropsykologian opintokokonaisuudesta suoritetaan neljän vuoden aikana pääsääntöisesti osallistumalla vain alan opiskelijoille tarkoitettuihin lapsi- ja aikuisneuropsykologisen diagnostiikan ja kuntoutuksen teoria- ja teemaseminaareihin, joita järjestetään keskimäärin kolme lukukaudessa eri paikkakunnilla ja joiden yhteydessä suoritetaan oheiskirjallisuutta. Opintokokonaisuuteen sisältyy lisäksi koulutuksen aikana tehtävä kirjallinen tapausselestus, joka myös esitetään teemaseminaarien yhteydessä. Neurotieteen (6 op), Neurologian (6 op) ja Psykiatrian (6 op) opintokokonaisuudet tarjotaan joka neljäs vuosi. Niihin sisältyy 1-2 teoriapäivää sekä oheismateriaalin suorittaminen.

3. OPINTOJEN SISÄLTÖ

NEU1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

NEU1A Kliininen neuropsykologia (vähintään 37 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen kliinisen neuropsykologian keskeisiin teorioihin ja empiirisesti validoituihin käsitteisiin sekä tapaustutkimuksen lähestymistapoihin ja strategioihin.

Suoritustapa: Teoreettisen alkutentin jälkeen kliinisen neuropsykologian opintokokonaisuuden pääasiallinen suoritustapa on neuropsykologisen diagnostiikan ja kuntoutuksen teoria- ja teemaseminaarit

Neuropsykologian erikoispsykologikoulutuksen neljän vuoden opintojen aikataulu on koottu lopussa esitettyyn taulukkoon. Opintojaksojen yhteydessä esitettyä kirjallisuutta suoritetaan soveltavasti ja tenttien lisäksi suoritustapana voi olla esimerkiksi esseemuotoinen oheistehtävä. Opinnot on mahdollista jossain määrin painottaa aikuisneuropsykologiaan tai lastenneuropsykologiaan, kuitenkin siten, että saavutetaan riittävä näkökulma koko elämäntapaan, lapsuudesta vanhuuteen. Lapsineuropsykologiaan suuntautuvilta edellytetään vähintään 10 op aikuisia koskevia opintoja ja aikuisneuropsykologiaan suuntautuvilta 10 op lapsia koskevia opintoja. Opintojen alussa opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS). Osan opinnoista voi korvata muualla suoritetuilla opinnoilla.

ja niihin liittyvä oheiskirjallisuus. Opinnot koostuvat kaikille pakollisista opinnoista (NEU1A01-02, NEU1A08a-b), aikuisneuropsykologiaan suuntautuville pakollisista (NEU1A05a, NEU1A09) ja lastenneuropsykologiaan suuntautuville pakollisista (NEU1A05b, NEU1A10a, NEU10b/2op) opinnoista sekä valinnaisista opinnoista. Oppaassa ilmoitettujen opintojaksojen lisäksi voidaan järjestää neuropsykologian ajankohtaisia kysymyksiä käsitteleviä seminaareja. Koulutettavan on myös osoitettava kliininen perehtyneisyys sekä diagnostiikan että kuntoutuksen osa-alueisiin.

Ajankohta: Alkutentin jälkeen teoria- ja teemaseminaariopetusta koko neljän vuoden opiskelun ajan. Tapausselostus sekä kliinisen perehtyneisyyden osoittaminen erikseen sovitusti.

NEU1A01 Teoreettinen alkutentti ja aloitusseminaari (6 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyä kliinisen neuropsykologian keskeisiin teorioihin ja empiirisesti validoituihin käsitteisiin.

Suoritustapa: Kirjitentti.

Ajankohta: syksy 2009

Vastuuopettaja: Marit Korkman

Pakollista kirjallisuutta:

Kolb, B. & Whishaw, I.Q. (2003 tai 2008). *Fundamentals of Human Neuropsychology*. (5th tai 6th ed.) United Kingdom: Worth Publishers.

NEU1A02 Tapausselostus (2 op)

Tavoite ja sisältö: Oppia jäsentämään kliinistä neuropsykologista tietoa potilastapauksen selvittämiseksi ja kehittää ilmaisu- ja esiintymistaitoa.

Suoritustapa: Oman työn ja perehtyneisyyden kannalta relevantin neuropsykologiseen diagnostiikkaan tai kuntoutukseen liittyvän tapausselostuksen laatiminen kirjalliseen muotoon ja tapausselostuksen esittäminen teemaseminaarin yhteydessä.

Ajankohta: neljän vuoden opintojen kuluessa erikseen sovitusti.

Vastuuopettajat: Silja Pirilä (lastenneuropsykologia) ja Erja Poutiainen (aikuisneuropsykologia)

Kirjallisuutta: Itsenäisesti valittava ja hankittava tapaukseen soveltuva kirjallisuus.

NEU1A03-10 Kliinisen neuropsykologian ja kuntoutuksen teoria- ja teemaseminaarit

Tavoite ja sisältö: Tavoitteena on neuropsykologisten tietosisältöjen ja strategioiden integroituminen omaan työskentelyyn. Seminaarit edellyttävät koulutettavien aktiivista osallistumista omilla alustuksilla ja tapausselostuksilla.

Suoritustapa: Osallistuminen lukukausittain järjestettäviin lapsi- ja aikuisneuropsykologisen diagnostiikan ja kuntoutuksen teoria- ja teemaseminaareihin, joihin liittyy relevantin oheismateriaalin suorittaminen. Opiskelija suorittaa koulutuksen aikana vähintään 18 op:n opinnot neuropsykologisesta diagnostiikasta ja 11 op:n opinnot neuropsykologisesta kuntoutuksesta.

Ajankohta: 4 vuoden opintokokonaisuuden ajan lukukausittain seuraavasti:

NEU1A03 Neuropsykologinen kuntoutus (8 op)

NEU1A03a Neuropsykologisen kuntoutuksen teoriaseminaari (3 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää neuropsykologisen kuntoutuksen taustateorioihin, lähestymistapoihin ja strategioihin.

Suoritustapa: Osallistuminen teoriaseminaariin ja siihen liittyvän oheiskirjallisuuden suorittaminen.

Ajankohta: syksy 2011

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

NEU1A03b Kuntoutukseen liittyvä lainsäädäntö ja kuntoutusjärjestelmät -teemaseminaari (2 op)

Ajankohta: kevät 2013

Vastuuopettaja:

NEU1A03c Terapeuttisen vuorovaikutuksen perusteet neuropsykologisessa kuntoutuksessa (3 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää neuropsykologisessa kuntoutuksessa käytettäviin terapeuttisiin vuorovaikutustaitoihin.

Suoritustapa: Osallistuminen teemaseminaariin ja siihen liittyvän oheiskirjallisuuden suorittaminen.

Ajankohta: kevät 2013

Vastuuopettajat:

NEU1A04 Kliininen neuropsykologinen arviointi ja neuropsykologiset erityiskysymykset (6 op)

NEU1A04a Kliininen neuropsykologinen arviointi (2 op)

Ajankohta: syksy 2009

Vastuuopettajat: Erja Poutiainen ja Silja Pirilä

NEU1A04b Mielenterveys, mieliala ja kognitiivinen toiminta (2 op)

Ajankohta: kevät 2011

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

NEU1A05 Neuropsykologiset oirekuvat neurologisissa sairauksissa (4 op)

NEU1A05a Neuropsykologiset oirekuvat aikuisneurologisissa sairauksissa (2 op)

Ajankohta: kevät 2010

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

NEU1A05b Neuropsykologiset oirekuvat lastenneurologisissa sairauksissa (2 op)

Ajankohta: kevät 2010

Vastuuopettaja: Silja Pirilä

NEU1A06 Oppimisvaikeudet (4-10 op)

Järjestetään yhdessä kehitys- ja kasvatuspsykologian erikoisalalan kanssa.

NEU1A06a Oppimisvaikeuksien diagnostiikka (2-5 op)

Ajankohta: syksy 2009

Vastuuopettaja: Silja Pirilä

NEU1A06b Oppimisvaikeuksien kuntoutus (2-5 op)

Ajankohta: kevät 2010

Vastuuopettaja: Silja Pirilä

NEU1A07 Normaalivanheneminen ja dementiat (4 op)

NEU1A07a Normaali ja poikkeava ikääntyminen (2 op)

Ajankohta: syksy 2010

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

NEU1A07b Dementiat ja niiden erotusdiagnoosi (2 op)

Ajankohta: syksy 2010

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

NEU1A08 Tarkkaavaisuus, muisti ja toiminnan ohjaus (11 op)

NEU1A08a Muisti, muistihäiriöt ja niiden kuntoutus (4 op)

Ajankohta: kevät 2012

Vastuuopettaja:

NEU1A08b Tarkkaavaisuus ja toiminnan ohjaus ja niiden häiriintyminen (3 op)

Ajankohta: kevät 2012

Vastuuopettaja:

NEU1A08c Tarkkaavaisuuden ja toiminnan ohjauksen häiriöiden kuntoutus: aikuisneuropsykologia (2 op)

Ajankohta: syksy 2012

Vastuuopettaja:

NEU1A08d Tarkkaavaisuuden ja toiminnan ohjauksen häiriöiden kuntoutus: lastenneuropsykologia (2 op)
Ajankohta: kevät 2012
Vastuupettaja:

NEU1A09 Neuropsykologiset erityisvaikeudet / aikuisneuropsykologia (5 op)

NEU1A09a Aikuisten kielelliset häiriöt, apraksia sekä lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen häiriöt: diagnostiikka ja kuntoutus (2 op)
Ajankohta: kevät 2013
Vastuupettaja:
NEU1A09b Aikuisten visuoagnostiset ja -spatiaaliset häiriöt sekä neglect: diagnostiikka ja kuntoutus (3 op)
Ajankohta: syksy 2012
Vastuupettaja:

NEU1A10 Neuropsykologiset erityisvaikeudet / lastenneuropsykologia (5-6 op)

NEU1A10a Lasten kielelliset häiriöt: diagnostiikka ja kuntoutus (3 op)
Ajankohta: kevät 2013
Vastuupettaja:
NEU1A10b Lasten visuaaliset ja motoriset häiriöt: diagnostiikka ja kuntoutus (2-3 op)
Ajankohta: syksy 2012
Vastuupettaja:

Kliinisen neuropsykologian pakollinen kirjallisuus:

Anderson, V., Northam, E., Hendy, J. & Wrennall, J. (eds) (2001). *Developmental Neuropsychology. A Clinical Approach*. Hove: Psychology Press.

Andrewes, D.G. (2001). *Neuropsychology. From Theory to Function*. Hove: Psychology Press.
Halligan, P., Kischka, U. & Marshall, J. (eds) (2003). *Handbook of Clinical Neuropsychology*. Oxford University Press.
Lyytinen, H., Ahonen, T., Korhonen T., Korkman M. & Riita T. (toim.) (2002). *Oppimisvaikeudet. Neuropsykologinen näkökulma*. (2. uud. p.) Juva: WSOY.

Kliinisen neuropsykologian valinnaista kirjallisuutta:

Ahonen, T. & Aro, T. (toim.) (1999). *Oppimisvaikeudet. Kuntoutus ja opetus yksilöllisen kehityksen tukena*. Juva: Atena Kustannus.
Attix, D.K. & Welsh-Bohmer K.A. (eds) (2006). *Geriatric neuropsychology. Assesment and intervention*. The Guilford Press.
Baron, I.S. (2004). *Neuropsychological evaluation of the child*. Oxford University Press.
Christensen, A.-L. & Uzzell, B.P. (1999). *International Handbook of Neuropsychological Rehabilitation*. New York: Plenum Press.
Erkinjuntti, T., Alhainen, K., Rinne, J. & Soininen, H. (toim.) (2006). *Muistihäiriöt ja dementia*. (2. uud.p.) Helsinki: Duodecim.
Fawcett, A. (ed.) (2001). *Dyslexia. Theory & Good Practice*. London: Whurr Publishers.
Halligan, P.W. & Wade, D.T. (eds) (2005). *Effectiveness of rehabilitation for cognitive deficits*. Oxford University Press.
Leclercq, M. & Zimmerman, P. (2002). *Applied Neuropsychology of Attention. Theory, Diagnosis, and Rehabilitation*. Hove: Psychology Press.

Lezak, M.D., Howieson, D.B., Loring, D.W. with Hannay, H.J. & Fisher, J.S. (2004). *Neuropsychological Assessment*. (4th ed.) Oxford University Press.
Miller, B.L. & Cummings, J.L. (eds) (2007). *The Human Frontal Lobes: Functions and Disorders*. (2nd ed.) New York: Guilford Press.
Rapp, B. (2001). *The handbook of cognitive neuropsychology. What deficits reveal about the human mind*. Hove: Psychology Press
Sandberg, S. (ed.) (2002). *Hyperactivity and attention disorders of childhood*. (2nd ed.) United Kingdom: Cambridge University Press.
Snowling, M.J. (2000). *Dyslexia*. (2nd ed.) Cornwall: Blackwell Publishers.
Sohlberg, M.M. & Mateer, C.A. (2001). *Cognitive rehabilitation: an integrative neuropsychological approach*. New York: Guilford Press.
Strauss, E. Sherman, E.M.S. & Spreen, O. (2006). *A Compendium of Neuropsychological Tests. Administration, Norms, and Commentary*. (3rd ed.) New York: Oxford University Press.
Stuss, D.T., Winocur, G., & Robertson, I. H. (eds) (2008). *Cognitive Neurorehabilitation: Evidence and Application*. Cambridge. Hardback.
Wilson, B. (ed.) (2003). *Neuropsychological rehabilitation. Theory and Practice*. Lisse: Swets & Zeitlinger Publishers.
Virsu, V. (1991). *Aivojen muotoutuvuus ja kuntoutuminen*. Helsinki: Kuntoutussäätiö.
Lisäksi tuoreimpia kansainvälisiä julkaisuja.

NEU1B Neurotiede (vähintään 6 op)
Tavoite ja sisältö: Tavoitteena on neurotieteen keskeisen teorianmuodostuksen omaksuminen. Kokonaisuus sisältää neurotieteiden perusteita.
Suoritustapa: Joka neljäs vuosi järjestettävään teoriaseminaareihin osallistuminen ja oheisen kirjallisuuden tenttiminen soveltuvin osin.

NEU1B01 Neurotiede I (3 op)
Ajankohta: syksy 2010
Seminaarin vastuupettaja: Erja Poutiainen
Tentin vastuupettaja: Marit Korkman

NEU1B02 Neurotiede II (3 op)
Ajankohta: kevät 2011
Seminaarin vastuupettaja: Silja Pirilä
Tentin vastuupettaja: Marit Korkman

Neurotieteen pakollinen kirjallisuus:
Gazzaniga, M.S., Ivry, R.B. & Mangun, G.R. (2002). *Cognitive Neuroscience. The Biology of the Mind*. NY: WW Norton.
Johnson, M.H. (2005). *Developmental Cognitive Neuroscience*. (2nd ed.) Oxford: Blackwell.

Neurotieteen valinnaista kirjallisuutta:
Breedlove, S.M., Rosenzweig, M.R., & Watson, N.V. (2007). *Biological Psychology. An Introduction to Behavioral, Cognitive and Clinical Neuroscience*. (5th ed.) Sunderland: Sinauer Associates.
Hillary, F.G. & DeLuca J. (eds) (2007). *Functional Neuroimaging in Clinical Populations*. New York. The Guilford Press.
Hämäläinen, H., Laine, M., Aaltonen, O. & Revonsuo, A. (2006). *Mieli ja aivot*. Gummerus.

Pinel, J.P.J. & Edwards, M.E. (1998). *A Colorful Introduction to the Anatomy of Human Brain. A Brain and Psychology Coloring Book.* UK: Allyn & Bacon.

NEU1C Neurologia (vähintään 6 op)

Tavoite ja sisältö: Aikuisneurologian ja lastenneurologian tutkimusmenetelmien, sairauksien ja oireiden kattava tuntemus.

Suoritustapa: Joka neljäs vuosi järjestetään teoriaseminaariin osallistuminen ja oheisen kirjallisuuden tenttiminen.

NEU1C01 Aikuisneurologian seminaari (3 op)

Ajankohta: kevät 2010

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

Pakollinen kirjallisuus:

Soinila, S., Kaste, M. & Somer, H. (toim.) (2006). *Neurologia.* (2. uud. p.) Helsinki: Duodecim.

NEU1C02 Lastenneurologian seminaari (3 op)

Ajankohta: syksy 2009

Vastuuopettaja: Silja Pirilä

Pakollinen kirjallisuus:

Sillanpää, M., Herrgård, E., Iivanainen, M., Koivikko, M. & Rantala, H. (toim.) (2004). *Lastenneurologia.* (2. uud. p.) Helsinki: Duodecim.

NEU1D Psykiatria (vähintään 6 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen lasten ja aikuisten psykiatristen häiriöiden biologiseen perustaan, neurologisten häiriöiden psykiatriisiin ilmentymiin sekä kognitiivisen neuropsykiatrian lähestymistapoihin.

Suoritustapa: Joka neljäs vuosi järjestetään aikuisneuropsykiatriaa ja lastenneuropsykiatriaa käsittelevät teoriaseminaarit, joiden yhteydessä tentitään oheista kirjallisuutta soveltuvien osien. Aikuisneuropsykiatrian seminaari järjestetään yhteistyössä terveyspsykologian erikoisalan kanssa ja Lastenneuropsykiatrian seminaari kehitys- ja kasvatopsykologian erikoisalan kanssa.

NEU1D01 Aikuisneuropsykiatrian seminaari (3 op)

Ajankohta: kevät 2011

Vastuuopettaja: Erja Poutiainen

NEU1D02 Lastenneuropsykiatrian seminaari (3 op)

Ajankohta: syksy 2010

Vastuuopettaja: Silja Pirilä

Psykiatrian pakollinen kirjallisuus:

Borod, J.C. (ed.) (2000). *The Neuropsychology of Emotion.* USA: Oxford University Press.

Crowe, S.F. (1998). *Neuropsychological Effects of the Psychiatric Disorders.* Amsterdam: Harwood Academic Publishers.

Pennington, B.F. (2002). *Development of Psychopathology. Nature and Nurture.* New York: The Guilford Press.

Psykiatrian valinnaista kirjallisuutta:

American Psychiatric Association. (2000). *DSM IV TR* (osuudet sopimuksen mukaan).

Bowler, D. (2006). *Autism Spectrum Disorder: Psychological Theory and Research.* Wiley.

Damasio, A. (1999). *The Feeling of What Happens.* UK: Harcourt Publishers Ltd.

Frith, C.D. (1995). *The Cognitive Neuropsychology of Schizophrenia.* Hove: Lawrence Erlbaum Associates.

Halligan, P.W. & Marshall, J.C. (eds.) (1996). *Method in Madness: Case Studies in Cognitive Neuropsychiatry.* Oxford: Psychology Press.

LeDoux, J. (1998). *The Emotional Brain. The Mysterious underpinnings of emotional life.* New York: Simon & Schuster.

Sandberg, S. (ed.) (2002). *Hyperactivity and attention disorders of childhood.* (2nd ed.) United Kingdom: Cambridge University Press.

Lisäksi tuoreimpia kansainvälisiä julkaisuja.

NEU1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

NEU1T01 Työkokemus

Työkokemusta tulee olla neljä vuotta, josta vähintään kolme vuotta neuropsykologisesti suuntautunutta. Alan työkokemus hankitaan yleensä koulutuksen aikana.

Vastuuopettajat:

Aikuisneuropsykologia: Erja Poutiainen

Lastenneuropsykologia: Silja Pirilä

NEU1T02 Työnohjaus

Koulutukseen sisältyy 90 tuntia yksilöllistä (1-2 osallistujaa) työnohjausta tai 120 tuntia ryhmätyönohjausta (yli 2 osallistujaa). Työnohjaajalta edellytetään neuropsykologian alan työnohjaajapätevyyttä.

Vastuuopettajat:

Aikuisneuropsykologia: Erja Poutiainen

Lastenneuropsykologia: Silja Pirilä

NEU2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

Tutkimusmenetelmäopinnot koostuvat kaikille erikoisaloille yhteisistä kursseista (YHT1A-YHT2L), joita järjestetään eri yliopistoissa vuosittain (ks. Kaikille erikoisaloille yhteiset menetelmäopinnot, s. 10-13). Neuropsykologiaan erikoistuville järjestetään myös oman alan tiedonmuodostusta ja ymmärtämistä ja tieteellisen esittämisen valmiuksia syventäviä opintoja. Neuropsykologian kongressiin (NEU2A) on osallistuttava toisen lukuvuoden alkaessa. Kongressiin osallistuminen on pakollista myös neljännen lukuvuoden alussa mikäli lisenssiaatin työ on vielä tuolloin kesken.

NEU2A Neuropsykologian kongressi (2 op)

Tavoite ja sisältö: Tieteellisen esittämisen valmiuksien kehittäminen ja oman tutkimuksen edistäminen.

Suoritustapa: Joka toinen vuosi järjestetään neuropsykologian erikoisalan kongressitapahtumaan osallistuminen laatimalla tieteellisen kongressin mukainen abstrakti ja pitämällä oma suullinen esitelmä tai posterit.

Ajankohta: syksy 2010

Vastuuopettaja: Marit Korkman

NEU2B Lisenssiaatintyön kirjoittamista tukeva workshop (2 op)

Tavoite ja sisältö: Annetaan opastusta lisenssiaatintyön kirjoittamisessa ja tulosten analysoinnissa ja esittämisessä.

Suoritustapa: Ryhmäopetus, tutkimustyön seminaari, oma harjoittelu ja yksilöllinen neuvonta. Järjestetään vuosittain.

Ajankohta: kesäkuu 2010

Vastuuopettaja: Marit Korkman

Valinnaista kirjallisuutta:
Nummenmaa, L. (2004).
 Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Helsinki: Tammi
American Psychological Association:
 Publication Manual. (4th ed.)
 Washington DC: APA.

4. YHTEYSTIEDOT

Professori Marit Korkman
 Helsingin yliopisto
 puh. (09) 191 29 536
 s-posti marit.korkman@helsinki.fi

Yliopistonlehtori Erja Poutiainen
 Helsingin yliopisto
 puh. (09) 191 29 535
 s-posti erja.poutiainen@helsinki.fi

NEU3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

Lisensiaatintutkimus on artikkelimuotoon kirjoitettu neuropsykologian alan tutkielma, joka voi olla myös jo julkaistu tai julkaistavaksi aiottu käsikirjoitus.

Lisensiaatintutkimuksesta on kerrottu tarkemmin oppaan alkuosassa Lisensiaatintutkimus 40 op –kappaleessa (s. 6).

Opiskelija osallistuu vuosittain ohjaustilaisuuksiin, joissa hänen työtään käsitellään yksilöllisesti tai pienryhmissä sekä esittelee tutkimuksensa Neuropsykologian kongressissa (NEU2B).

Lehtori Silja Pirilä
 Tampereen yliopisto
 puh. (03) 3551 7209
 s-posti silja.pirila@uta.fi

Erikoislasiahteeri Essi Haglund
 Helsingin yliopisto
 puh. (09) 191 29 531
 s-posti essi.haglund@helsinki.fi

Erikoislasiahteeri Riikka Vinkka
 (virkevapaalla)

NEUROPSYKOLOGIAN ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN PÄÄSISÄLLÖT JA VIITTEELLINEN AIKATAULU

	1. vuosi / 3. vuosi		2. vuosi / 4. vuosi		3. vuosi / 1. vuosi		4. vuosi / 2. vuosi	
	sl	kl	sl	kl	sl	kl	sl	kl
OPINTOSISÄLLÖT								
NEU1 Erikoistumisopinnot 65 op								
NEU1A Kliininen neuropsykologia (37 op)								
NEU1A01 Aikuentiti (6 op)	Aikuentiti (6 op)				Aikuentiti (6 op)			
NEU1A02 Tapausseelostus (2 op)	Opiskelijan pitämä esitelämä ja esseeseen sovitavasta neuropsykologisesta aiheesta (2 op)							
NEU1A03-10 Teema-seminaarit	NEU1A06a-b NEU1A07a NEU1A07b	NEU1A04a NEU1A04b	NEU1A08a-b,d NEU1A06b *) NEU1A06a *)	NEU1A09b NEU1A10b	NEU1A08c NEU1A09b NEU1A10b	NEU1A03b-c NEU1A09a NEU1A10a		
Neuropsykologinen diagnostiikka (18 op) ja kuntoutus (11 op)	teoria-seminaarit				NEU1A03a Kuntoutusseminaarit (3 op)			
NEU1B Neurotiede (6 op)			Neurotiede I (3 op)		Neurotiede II (3 op)			
NEU1C Neurologia (6 op)	Lasten-neurologia (3 op)							
NEU1D Psykiatria (6 op)					Aikuispsykiatria (3 op) **)			
NEU1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)					Lastenpsykiatria (3 op) *)			
NEU2 Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op	Kokonaisuudessaan edellytetään 90 h yksilö- tai 120 h ryhmätyönohjausta. 2 h ryhmätyönohjausta tarjotaan jokaisen teemaseminaarin yhteydessä. Muu työnohjaus sovitetaan erikseen. Työkokemusta edellytetään yhteensä 4 vuotta, joista 3 vuotta neuropsykologian alalta.							
NEU2A Erikoisalan omat tutkimusmenetelmäopinnot	NEU2B (2 op)	NEU2A Neuro-psykologian kongressi (2 op)	NEU2B (2 op)	NEU2A Neuro-psykologian kongressi (2 op)	NEU2B (2 op)	NEU2A Neuro-psykologian kongressi (2 op)	NEU2B (2 op)	NEU2A Neuro-psykologian kongressi (2 op)
Yhteiset tutkimusmenetelmäopinnot	YHT1A Metodiseminaarit (2-5 op)	Muiden opintojen osalta kts. oppaan kohta "Kaikille erikoisaloille yhteiset menetelmäopinnot"	YHT1B Erikois-psykologi asiantuntijana (2-3 op)	YHT1A Metodiseminaarit (2-5 op)	YHT1B Erikois-psykologi asiantuntijana (2-3 op)	YHT1A Metodiseminaarit (2-5 op)	YHT1B Erikois-psykologi asiantuntijana (2-3 op)	YHT1A Metodiseminaarit (2-5 op)
NEU3 Lisensiaatintutkimus 40 op	Säännölliset tutkimustyön ohjausseminaarit							

*) Kurssit järjestetään yhteistyössä kehitys- ja kasvatustieteiden erikoisalan kanssa

**) Kurssi järjestetään yhteistyössä terveystieteiden erikoisalan kanssa

PSYKOTERAPIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

Psykoterapian erikoispsykologin koulutus on suunnattu terveyden- ja sosiaali- huollon eri tehtävissä psykoterapeuttista työtä tekeville psykologeille. Koulutuksen tavoitteena on kouluttaa psykologi- psykoterapeutteja, jotka kykenevät integroimaan psykoterapian muuhun kliinisen psykologian tietoon, tutkimukseen ja käytäntöön. Erikoistumisopintoihin sisältyvät psykoterapiaopinnot ovat terveydenhuollon ammattihenkilöistä anne-

tun asetuksen (564/94) tarkoittama psy- koterapeutin ammattiin johtava koulutus. Opiskelija, jolla on Sosiaali- ja terveys- alan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) tai entisen Terveydenhuollon oikeus- turvakeskuksen (TEO) myöntämä psy- koterapeutin ammattinimike, voi sisällyt- tää tähän johtaneen koulutuksen psyko- terapian erikoispsykologin koulutukseen korvaavina opintoina.

1. OPINTOJEN RAKENNE

Psykoterapian erikoispsykologin koulutus koostuu seuraavista opintokokonaisuuksista ja opintojaksoista:

PST1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

Psykoterapiaopinnot

PST1A Teoriaopinnot (21 op)

- PST1A01 Terapeuttisten yhteistyötaitojen kehittäminen (5 op)
- PST1A02 Psykkisten häiriöiden ymmärtäminen muutosprosessin edellytyksenä (5 op)
- PST1A03 Terapeuttiset interventiot (5 op)
- PST1A04 Terapeuttisten lähestymistapojen integroiva ymmärtäminen (6 op)

PST1B Syventävät terapiaopinnot (21 op)

- PST1B01 Vauvahavainnointi ja työnohjaus (6 op)
- PST1B03 Psykoterapian syventävät kirjallisuusopinnot (15 op)

PST1T Työnohjaus (10 op)

PST1E Erikoistumisentti (3 op)

Vapaavalintaiset opinnot

PST1V Vapaavalintaiset opinnot (10 op)

PST2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

PST2A Psykoterapian tutkimisen perusteet (5 op)

PST3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

2. OPINTOJEN SISÄLTÖ

PST1

ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

Psykoterapiaopinnot

Psykoterapian erikoistumisopinnot koostuvat teoriaopinnoista (21 op), syventävistä terapiaopinnoista (21 op), työnohjusta (10 op), erikoistumistentistä (3 op) ja Psykoterapian tutkimisen perusteet -kursista (5 op). Opiskelija, jolla on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) tai entisen Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen (TEO) hyväksymä psykoterapeutin ammattiin johtava koulutus, voi sisällyttää sen tutkintoon psykoterapiaopintoja korvaavina opintoina. Yli neljän vuoden psykoterapiaopinnot (ns. ylempään tai vaativan erityistason koulutus) korvaavat opintokokonaisuudet PST1A, PST1B ja PST1T (yhteensä 52 op), kolmen vuoden psykoterapiaopinnot (ns. erityistason koulutus) on täydennettävä suorittamalla psykoterapian teoriaopintoja 5 op valinnaisesti opintojaksoista PST1A02 ja/ tai PST1A03. Erikoistumistentti ja psykoterapian tutkimuskurssi ovat pakollisia kaikille opiskelijoille.

PST1A Teoriaopinnot (21 op)

Teoriaopinnot ovat koulutusryhmälle yhteisiä seminaariopintoja, joihin liittyy luentoja, oheiskirjallisuutta ja kliinisten tapausten esittelyä. Ne rakentuvat kunkin vuonna tietyn teeman ympärille. Ensimmäisenä ja toisena vuonna aiheita käsitellään erilaisista teoreettisista viittekehysistä käsin. Tavoitteena on, että koulutettavat hallitsevat erityistason tiedon psykoterapeuttisesta vuorovaikutuksesta, psyykkisten häiriöiden ilmene- misestä, tunnistamisesta ja dynamiikasta sekä psykoterapeuttisesta muutoksesta.

Kolmantena opiskeluvuotena seminaareissa käsitellään terapeuttisia interven- tioita ja koulutettavien kliinisiä tapauksia erilaisia psykoterapiasuuntauksia soveltaen. Neljäntenä opiskeluvuotena tavoitteena on kyky ymmärtää psyykkisiä häiriöitä ja psykoterapiaprosessia eri psykoterapiaviitekehysten sekä erilaiseen että niitä integroivaan teoriaan perustuen. Neljäntenä vuonna seminaarien yhteydessä esitellään ja laaditaan kirjallinen esitys omasta psykoterapiatapauksesta teoreettisesti ymmärrettynä.

PST1A01 Terapeuttisten yhteistyötaitojen kehittäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Antaa valmiudet tarkastella terapiaedellytysten arvioimisen ja terapeuttisen yhteistyösuhteen rakentamisen keskeisiä kysymyksenasetteluja eri terapiasuuntausten edustamista teoreettisista viittekehysistä käsin.

Suoritustapa: Koulutusryhmän yhteisseminaarit yhteensä 77 tuntia, niihin liittyvät esitehtävät ja kirjallisuus.

Seminaarit:

- Aloitusseminaari (3 pv), sl
- Empatia psykoterapiassa (2 pv), sl
- Psykodynaaminen näkökulma (2 pv), kl
- Kognitiivinen näkökulma (2 pv), kl
- Systeeminen näkökulma (2 pv), kl

Ajankohta: 1. opiskeluvuosi, sl ja kl
Opettajat: Karl-Erik Wahlberg, Kirsti-Liisa Kuusinen, Pirjo Lehtovuori

PST1A02 Psykkisten häiriöiden ymmärtäminen muutosprosessin edellytyksenä (5 op)

Tavoite ja sisältö: Antaa valmiudet tarkastella keskeisiä psyykkisiä häiriöryhmiä, kuten ahdistus, depressio, persoonallisuushäiriöt ja psykoosin kehityksellisestä näkökulmasta ja eri teoreettisista viitekehyksistä ymmärrettyinä sekä niihin liittyviä terapeutisia muutosprosesseja eri psykoterapiamuodoissa.

Suoritustapa: Koulutusryhmän yhteisseminaarit yhteensä 77 tuntia, niihin liittyvät esitehtävät ja kirjallisuus.

Seminaarit:

- Kehityspsykologia (3 pv), sl
- Ahdistus (2 pv), sl
- Depressio (2 pv), sl
- Persoon. häiriöt/Rajatila (2 pv), kl
- Psykoosi (2 pv), kl

Ajankohta: 2. opiskeluvuosi, sl ja kl
Opettajat: Karl-Erik Wahlberg, Kirsti-Liisa Kuusinen, Hely Kalska, Mikael Leiman, Pirjo Lehtovuori, Jarl Wahlström

PST1A03 Terapeutit interventiot (5 op)

Tavoite ja sisältö: Antaa valmiudet ymmärtää eri terapeuttien lähestymistapojen keskeisiä interventioita teoreettisesti ja niiden soveltamisen perusteita eri hoidollisissa yhteyksissä.

Suoritustapa: Koulutusryhmän yhteisseminaarit yhteensä 77 tuntia, niihin liittyvät esitehtävät ja kirjallisuus.

Seminaarit:

- Käsitteellistäminen interventioiden perustana (2 pv), sl
- Psykodynaamiset interventiot (2 pv), sl
- Kognitiiviset interventiot (2 pv), sl

- Reflektiiviset prosessit ja dialogisuus (2 pv), kl
- Psykoterapian erityiskysymyksiä (3 pv), kl

Ajankohta: 3. opiskeluvuosi, sl ja kl
Opettajat: Karl-Erik Wahlberg, Kirsti-Liisa Kuusinen, tuntiopettajat

PST1A04 Terapeuttien lähestymistapojen integroiva ymmärtäminen (6 op)

Tavoite ja sisältö: Antaa valmiudet eri terapeuttien lähestymistapojen vertailuun ja integroivaan ymmärtämiseen ja tämän integroivan näkökulman soveltamiseen kliiniseen tapausaineistoon.

Suoritustapa: Koulutusryhmän yhteisseminaarit yhteensä 77 tuntia ja niihin liittyen teoreettisesti perustellun kirjallisen tapauselosteen laatiminen ja esittäminen.

Seminaarit:

- Interventioseminaari (3 pv), sl
- Integroiva seminaari (2 pv), sl
- Kliininen seminaari I (2 pv), kl
- Kliininen seminaari II (2 pv), kl
- Päätösseminaari (2 pv), kl

Ajankohta: 4. opiskeluvuosi, sl ja kl
Opettajat: Karl-Erik Wahlberg, Kirsti-Liisa Kuusinen, Jarl Wahlström

PST1B Syventävät terapiaopinnot (21 op)

Syventävät opinnot koostuvat vauhavainnointijaksosta ja tietoverkossa tapahtuvasta kirjallisuuteen perehtymisestä.

PST1B01 Vauhavainnointi ja työnhous (6 op)

Tavoite ja sisältö: Antaa opiskelijalle mahdollisuuden oppia kokemuksesta vuorovaikutukseen ja yhteistyösuhteen luomiseen liittyviä taitoja.

Suoritustapa: Opiskelija tekee havaintoja vauvaperheessä kahden lukukauden ajan kerran viikossa tunnin ajan (40 h). Havainnointia käsitellään ryhmätyönohjauksessa (40 h).

Ajankohta: 1. opiskeluvuosi, sl ja kl
Opettaja: Pirjo Lehtovuori

PST1B03 Psykoterapian syventävät kirjallisuusopinnot (15 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää psykoterapian keskeiseen teoriaan.
Suoritustapa: Tietoverkossa tapahtuvat kirjallisuusopinnot.

Ajankohta: 1.-4. opiskeluvuosi, sl ja kl

Kirjallisuus:

1. opiskeluvuosi:

Gurman, A.S. & Messer, S.B. (eds) (2003). Essential psychotherapies. Theory and practice. (2nd ed.). New York: The Guilford Press.

Safran, J.D. & Muran, J.C. (2000). Negotiating the therapeutic alliance. New York: Guilford Press.

2. opiskeluvuosi:

Bowlby, J. (1988). A secure base. Clinical applications of attachment theory. London: Routledge. (osittain)
Toinen seuraavista:

Stern, D. (2000). The interpersonal world of the infant. A view from psychoanalysis and developmental psychology. New York: Basic Books.
tai

Hobson, R.P. (2002). The Cradle of thought: Exploring the origins of Thinking. New York: Oxford University Press.

Allen, J.G., Fonagy, P., Bateman, A.W. (2008). Mentalizing in Clinical Practice. Washington, DC: American Psychiatric Publishing, Inc.

3. opiskeluvuosi:

Casement, P. (1985). On learning from the patient. London: Routledge.
Greenberg, L. S. & Paivio, S. (1997). Working with emotions in psychotherapy. New York: Guilford Press.

4. opiskeluvuosi:

Norcross, J. C. & Goldfried, M. R. (eds) (2005). Handbook of psychotherapy integration. New York: Oxford University Press.

Yksi seuraavista:

Germer, C.K., Siegel, R.D., Fulton, P.R. (eds.) (2005). Mindfulness and psychotherapy. New York: The Guilford press.

Stern, D. (2004). The Present moment in psychotherapy and everyday life. New York: W.W. Norton & Company, Inc.

Wallin, D. J. (2007). Attachment in Psychotherapy. New York: The Guilford Press.

Opettajat: Karl-Erik Wahlberg, Kirsti-Liisa Kuusinen

PST1T Työnohjaus (10 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää psykoterapian keskeisiin työprosessin sisältöihin ja antaa valmiudet niiden itsenäiseen soveltamiseen kliinisessä hoitotyössä. Työnohjauksessa käsitellään työtavasta riippuen kahdesta neljään kliinistä tapauksista yhden on oltava vähintään vuoden kestävä terapia. Yhteensä psykoterapeuttista työtä koulutuksen aikana tulee olla vähintään 300 tuntia. Työnohjausta tukee teorian opiskelu verkko-opiskeluna.

Suoritustapa: Pienryhmässä annettua työnohjausta yhteensä 120-140 tuntia.

Ajankohta: 2.-4. opiskeluvuosi, sl ja kl
Työnohjaajat: Hely Kalska, Kirsti-Liisa Kuusinen, Karl-Erik Wahlberg

PST1E Erikoistumistentti (3 op)

Erikoistumistentti suoritetaan lisensiaatintutkimuksen aihepiiristä. Aihe ja kirjallisuus sovitaan tutkielman ohjaajan kanssa, joka ottaa tentin vastaan.

Vapaavalintaiset opinnot**PST1V Vapaavalintaiset opinnot (10 op)**

Vapaavalintaiset opinnot ovat vähintään 3 opintopisteen opintokokonaisuuksia, joilla täydennetään omaa erityisosaaamista henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti. Pääsääntöisesti ne suoritetaan koulutuksen aikana. Ne voivat edustaa jotakin erityistä häiriö- tai ongelma-alueita, erityistä menetelmää tai täydentää ja tukea muutoin psykoterapeuttista osaamista. Vapaavalintaisiksi opinnoiksi voidaan valita muiden erikoistumisalojen soveltuvia opintojaksosia, muualla suoritettavia laajempia kursseja tai antamalla oman erikoisalan opetusta sovitulla tavalla.

**Pst2
TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)**

Menetelmäopinnot koostuvat kaikille erikoisalaille yhteisistä kursseista (YHT1A-YHT2L), joita järjestetään eri yliopistoissa vuosittain (ks. Kaikille erikoisalaille yhteiset menetelmäopinnot, s. 10-13). Erikoisalan omana menetelmäkoulutuksena järjestetään pakollisiin psykoterapiaopintoihin kuuluvana:

PST2A Psykoterapian tutkimisen perusteet (5 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää psykoterapian tutkimuksen eri perinteisiin, paradigmoihin ja metodisiin vaihtoehtoihin.

Suoritustapa: Luennot, seminaarityökentely ja kirjallisuus

Ajankohta: 1. opiskeluvuosi, si

Kirjallisuus: Soveltuvien osin seuraavista:

Barker, C. & Pistrang, N. & Elliot, R.

(2002). Research methods in clinical psychology. An introduction for students and practitioners. (2nd ed.). Chichester: John Wiley & Sons, Ltd.

McLeod, J. (2001). Qualitative research in counselling and psychotherapy. London: Sage.

Wampold, B. E. (2001). The great psychotherapy debate. Models, methods, and findings. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Opettajat: Karl-Erik Wahlberg, tuntiopettajat

**Pst3
LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)**

Lisensiaatintutkimus on artikkelimuotoon kirjoitettu psykoterapian alan tutkielma, joka voi olla myös jo julkaistu tai julkaitavaksi aiottu käsikirjoitus. Opiskelija saa tutkimustyön ohjausta joko yksilöllisesti tai ryhmässä. Oma tutkimustyö esitellään vähintään kerran erikoisalan omassa tutkimusseminaarissa.

KOULUTUSPSYKOTERAPIA

Psykoterapeutin ammattinimikkeen saaminen edellyttää tutkintoon sisältyvien psykoterapiaopintojen lisäksi, että opiskelijalla on riittävä kokemus omasta koulutuspsykoterapiasta. Opiskelija vastaa itse koulutuspsykoterapian järjestä-

misestä. Koulutuspsykoterapiaa tulee olla vähintään 80 tuntia. Koulutuspsykoterapia on aloitettava viimeistään ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Terapeutilla tulee olla vaativan erityistason psykoterapiakoulutus. Koulutuspsykoterapiaa ei mitoiteta lisensiaatintutkimuksen osana opintopisteinä.

3. YHTEYSTIEDOT**Professori Karl-Erik Wahlberg**

Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2883
s-posti karl-erik.wahlberg@jyu.fi

Erikoisalasinteeri Anne Jaskio

Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2814
s-posti anne.jaskio@jyu.fi

Lehtori Kirsti-Liisa Kuusinen

Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2813
s-posti kirsti-liisa.kuusinen@jyu.fi

PSYKOTERAPIAN ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN PÄÄSISÄLLÖT JA AIKATAULU

	1. vuosi		2. vuosi		3. vuosi		4. vuosi	
	sl	kl	sl	kl	sl	kl	sl	kl
OPINTOSISÄLLÖT								
PST1 Erikoistumisopinnot 65 op								
PST1A Teoriaopinnot (21 op)	PST1A01 Terapeuttisten yhteistyötaitojen kehittäminen (11 pv / 5 op)		PST1A02 Psykkisten häiriöiden ymmärtäminen muutosprosessin edellytyksenä (11 pv / 5 op)		PST1A03 Terapeuttiset interventiot (11 pv / 5 op)		PST1A04 Terapeuttisten lähestymistapojen integroiva ymmärtäminen (11 pv / 6 op)	
	Alustusseminaari		Kehityopsykologia		Käsitteellistämisen interventoiden perustana		Interventioseminaari	
	Empatia psykoterapiassa		Ahdistus		Psykydynaamiset interventiot		Kliininen seminaari	
	Kognitiivinen näkökulma		Persoon.häiriöt/rajoitilla		Psykyoterapian erityiskysymyksiä		Kliininen seminaari	
	Systeminen näkökulma		Psykoosi		Kognitiiviset interventiot		Päätöseminaari	
PST1B Syvenävät teoriaopinnot (21 op)	Vauvahavainnointi 20 h		Vauvahavainnointi 20 h					
PST1B01 Vauvahavainnointi (6 op)	Kirjall. Opinnot		Kirjall. opinnot		Kirjall. opinnot		Kirjall. opinnot	
PST1B03 Psykot. syvenävät kirjall. opinnot (15 op)	Kirjall. Opinnot		Kirjall. opinnot		Kirjall. opinnot		Kirjall. opinnot	
PST1B02 Psykot. työnhajaus (10 op)	Kirjall. Opinnot		Työnohjauksen 20 h		Työnohjauksen 20 h		Työnohjauksen 20 h	
VAPAAVALINTAISET OPINNOT 10 op	PST1V Vapaavalintaiset opinnot (10 op)							
PST2 Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op								
Yhteiset	YHT1A Metodiseminaari		Vapaavalintaiset menetelmäopinnot				YHT1B Erikoispsykologi asiantuntijana	
Erikosalan omat	PST2A Psykoterapian tutkimisen perusteet (5 op)							
PST3 Licensiaatintutkimus 40 op	Tutkimustyönohjauksen 40 op		Tutkimustyönohjauksen 40 op		Tutkimustyönohjauksen 40 op		Tutkimustyönohjauksen 40 op	

TERVEYSPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

Terveyspsykologian sisältöalueina ovat sekä mielenterveys että somaattinen terveys lähtökohtana kokonaisvaltainen käsitys ihmisestä, terveydestä ja sairastamisesta. Koulutuksen tavoitteena on antaa terveystieteistä teoreettiset perustiedot ja perehdyttää alan keskeisiin sovellutuksiin. Koulutusohjelmassa käsitellään somaattisen ja psyykkisen terveyden psykologisia, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia perusteita sekä näiden välisiä vuorovaikutuksia ja yhteyksiä.

Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet kehittää terveydenhuollon ja mielenterveyden ammattikäytäntöjä vastaamaan muuttuvia yksilöllisiä ja yh-

teiskunnallisia tarpeita, soveltaa erilaisia diagnostisia menetelmiä, toteuttaa interventioita sekä arvioida niiden toimivuutta ja tuloksellisuutta.

Vapaaehtoiset opinnot on mahdollista koota ja painottaa kunkin opiskelijan oman työn ja kiinnostuksen mukaisesti. Vaihtoehtona ovat esimerkiksi työterveyshuollon psykologilta edellytetty koulutus (11 op) tai Äkillisten traumaattisten kriisien koulutusohjelma (15 op), joka on aloitettu uudistetussa muodossa keväällä 2008; sisällöstä tarkemmin opitaan sivuilla 55-57.

1. OPINTOJEN RAKENNE

Opinnot koostuvat seuraavista opintokokonaisuuksista ja opintojaksoista:

TRV1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

- TRV1A Yhteiset teoreettiset opinnot (40 op)
 - TRV1A01 Terveyden paradigmat ja lähestymistavat (5 op)
 - TRV1A02 Etiologia ja vaikutusmekanismit (5 op)
 - TRV1A03 Terveydenhuolto ja terveystieteet (5 op)
 - TRV1A04 Terveyden edistäminen (5 op)
 - TRV1A05 Lasten terveys ja sen edistäminen (3 op)
 - TRV1A06 Nuorten terveys ja sen edistäminen (5 op)
 - TRV1A07 Aikuisten terveys ja sen edistäminen (7 op)
 - TRV1A08 Vanhusten terveys ja sen edistäminen (5 op)

- TRV1V Vapaaehtoiset opinnot (15 op)
- TRV1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

TRV2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

TRV3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

2. OPINTOJEN SISÄLTÖ

TRV1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

Terveyspsykologian erikoispsykologin koulutuksen ammatilliset erikoistumisopinnot muodostuvat kahdeksasta opintokokonaisuudesta (40 op), vapaavalintaisista opinnoista (15 op) ja työnohjausta sisältävästä työkokemuksesta (10 op).

TRV1A Yhteiset teoreettiset opinnot (40 op)

TRV1A01 Terveyden paradigmat ja lähestymistavat (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tutustua terveyden ja terveyspsykologian historiaan, keskeisiin käsitteisiin ja paradigmoihin, erilaisiin lähestymistapoihin ja tutkimusmenetelmiin.

Suoritustapa: seminaari, jälkitehtävä ja tentti.

Ajankohta: 1. lukukausi

Vastuuopettaja: Juhani Julkunen

Pakollinen kirjallisuus:

Glanz, K., Rimer, B.K. & Lewis, F.M. (2002). Health Behavior and Health Education. (3rd ed.) York: Wiley & Sons, Inc.

Horwitz, A.V. & Scheid, T.L. (eds) (1999). A handbook for the study of mental health. Social context, theories, and systems. Cambridge University Press.

Sarafino, E.P. (2001). Health psychology: Biopsychological interactions. New York: Wiley & Sons.

Sutton, S., Baum, A. & Johnston, M. (2004) The SAGE Handbook of Health Psychology. Sage Publications. London.

Valinnaista kirjallisuutta:

Barlow D.H. & Durand V.M. (1998). Abnormal Psychology: An Integrative Approach. Brooks Cole.

TRV1A02 Etiologia ja vaikutusmekanismit (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tutustua terveyttä edistäviin ja ylläpitäviin tekijöihin, sairauden, häiriöiden ja ongelmien yleisiin syytekijöihin ja vaikutusmekanismeihin sekä eri sairauksien ja häiriöiden etiologiaan ja mekanismeihin

Suoritustapa: Seminaari, jälkitehtävä ja tentti.

Ajankohta: 1. lukukausi

Vastuuopettaja: Juhani Julkunen

Pakollinen kirjallisuus:

Friedman, H. S. (ed.) (1990). Personality and disease. New York: Wiley & Sons.

Haug, E., Sand, O. & Sjaastad, Ö.V. (1999). Ihmisen fysiologia. Porvoo: Wsoy.

Sheridan, C.L. & Radmacher, S.A. (1992). Health psychology: challenging the biomedical model. New York: Wiley & Sons.

Vedhara, K. & Irwin, M. (2005). Human Psychoneuroimmunology. Oxford University Press.

Valinnaista kirjallisuutta:

Zeidner, M. & Endler, N. S. (eds) (1996). Handbook of coping. New York: Wiley & Sons.

TRV1A03 Terveydenhuolto ja terveystieteet (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tutustua terveyden epidemiologiaan ja erilaisiin paradigmoihin, suomalaiseen hoitojärjestelmään sekä terveystieteisiin.

Suoritustapa: Seminaari, jälkitehtävä ja tentti.

Ajankohta: 2. lukukausi

Vastuuopettaja: Tuula Hynninen

Kirjallisuus:

Eskola, J. & Karila, A. (toim.) (2007). Mielekäs Suomi.

Näkökulmia mielenterveystyöhön. Edita.

Koskinen, S., Aromaa, A., Huttunen, J., Teperi, J. (toim.) (2005). Suomalaisten terveys. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim. (löytyy englanniksi internetistä osoitteesta: <http://www.ktl.fi/hif/>)

TRV1A04 Terveyden edistäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tutustua ehkäisevän, terveyttä ylläpitävän ja edistävän sekä korjaavan työn muotoihin.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, seminaari, jälkitehtävä ja tentti.

Ajankohta: 2. lukukausi

Vastuuopettaja: Tuula Hynninen

Kirjallisuutta:

Conner, M. & Norman, P. (eds) (2005). Predicting health behaviour: Research and practice with social cognition models (2nd ed.) Open University Press.

Glanz, K., Lewis, F. M. & Rimer, B. K. (eds) (2002). Health behavior and health education: theory, research, and practice. San Francisco: Jossey-Bass Publisher.

Ogden, J. (2000). Health psychology: a textbook. Buckingham: Open University Press.

Rollnick, S., Mason, P. & Butler, C. (1999). Health behavior change: a guide for practitioners. Edinburgh: Churchill Livingstone.

Tudor, K. (1995). Mental health promotion: paradigms and practice. London: Routledge.

TRV1A05 Lasten terveys ja sen edistäminen (3 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen lasten terveyteen ja sen edistämiseen. Opintokokonaisuuden aikana tarkastellaan lasten terveyden kannalta keskeisiä ympäristöjä ja terveyteen yhteydessä olevia mekanismeja. Tutustutaan keskeisiin lasten mielenterveyden haasteisiin ja niiden tunnistamiseen, lasten terveys- ja hyvinvointipoliittisiin ohjelmiin, kuntoutukseen sekä somaattisten sairauksien merkitykseen lapsen ja hänen perheensä kannalta.

Suoritustapa: Seminaari, ennakkotehtävät ja tentti.

Ajankohta: 3. lukukausi

Vastuuopettaja: Tuula Hynninen

Pakollista kirjallisuutta:

Brown, R. T. (ed.) (1999). Cognitive aspects of chronic illness in children. New York: Guilford Press.

Kronenberger, W.G. & Meyer, R.G. (2001). The child clinicians handbook. Boston: Allyn & Bacon.

Valinnaista kirjallisuutta:

Eisen, A. R., Kearney, C. & Schaefer, C. E. (eds) (1995). Clinical handbook of anxiety disorders in children and adolescents. Northvale: Jason Aronson.

Roberts, M. C. (ed.) (1998). Handbook of pediatric psychology. New York: Guilford Press.

Rodrigue, J. R., Geffken, G. R. & Streisand, R. M. (2000). Child health assessment: a handbook of measurement techniques. Boston: Allyn & Bacon.

TRV1A06 Nuorten terveys ja sen edistäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Perehtyminen nuorten terveyteen ja sen edistämiseen. Tavoitteena on perehtyä nuorten terveyttä ja hyvinvointia ylläpitäviin ja niitä uhkaaviin tekijöihin. Tutustutaan keskeisiin nuorten terveysongelmiin ja niiden hoitoon, hyvinvointi-indikaattoreihin ja niiden käyttöön ja terveyden edistämisen yhteisöllisiin ja yksilöllisiin keinoihin.

Suoritustapa: Kaksi seminaaria, ennakkotehtävät, jälkitehtävät ja tentti.

Ajankohta: 4. lukukausi

Vastuuopettaja: Tuula Hynninen

Pakollinen kirjallisuus:

Jessor, R. (1998). *New Perspectives on Adolescent Risk Behavior*. Cambridge University Press.

Valinnaista kirjallisuutta:

Cicchetti, D., Rappaport, J., Sandler, I. & Weissberg, R. P. (eds) (2000). *The promotion of wellness in children and adolescents*. Washington: CWLA Press.

Wilkes, T. C. R., Belsher, G., Rush, A. J. & Frank, E. (eds) (1999). *Cognitive therapy for depressed adolescents*. New York: Guilford Press.

TRV1A07 Aikuisten terveys ja sen edistäminen (7 op)

Tavoite ja sisältö: Opintokokonaisuudessa perehdytään aikuisten mielen-terveyden keskeisiin ongelmiin, niiden diagnostiikkaan sekä hoitoon ja kuntoutukseen. Lisäksi tarkastellaan terveystyöskäytymiseen vaikuttavia mekanismeja, keskeisten kansanterveysongelmien vaaratekijöitä. Terveysten ympäristöissä pääpaino on

työelämässä ja työhyvinvoinnissa. Kursseilla tutustutaan myös terveyspalvelujen käyttöä ohjaaviin tekijöihin sekä kansallisiin terveys- sekä hyvinvointiohjelmiin.

Suoritustapa: Kolme seminaaria, ennakkotehtävät, jälkitehtävät ja tentti.

Ajankohta: 4. ja 5. lukukausi

Vastuuopettaja: Juhani Julkunen ja Tuula Hynninen

Pakollinen kirjallisuus:

Furnham, A. (1997). *The psychology of behaviour at work*. Hove: Psychology Press.

Lönnqvist, J., Heikkinen, M., Henriksson, M., Marttunen, M., Partonen, T., Aalberg, V., Aaltonen, J., Eronen, M., ym. (2007). *Psykiatria*. Kustannus Oy Duodecim.

Valinnaista kirjallisuutta:

Beckham, E. E. & Leber, W. R. (eds) (1997). *Handbook of depression*. New York: Guilford Press.

Carlat, D. J. (2000). *The psychiatric interview: a practical guide*. Philadelphia: Lippincot Williams & Wilkins.

McDowell, I. & Newell, C. (1996). *Measuring health*. New York: Oxford University Press.

TRV1A08 Vanhusten terveys ja sen edistäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Tavoitteena on tutustua vanhuuden terveyteen, sen edistämiseen ja ylläpitämiseen. Opintokokonaisuudessa tutustutaan vanhuuteen elämänvaiheena, vanhuuden fysiologisiin erityispiirteisiin, elämänlaatuun, palvelujärjestelmien merkitykseen hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja vanhusten kognitiivisiin ja mielenterveydellisiin erityiskysymyk-

siin. Kurssi toteutetaan yhteistyössä kehitys- ja kasvatuspsykologian erikoisan kanssa.

Suoritustapa: Kaksi seminaaria, ennakkotehtävät, jälkitehtävät ja tentti.

Ajankohta: 6. lukukausi

Vastuuopettaja: Juhani Julkunen

Pakollinen kirjallisuus:

Raitanen, T., Hänninen, T., Pajunen, H. & Suutama, T. (toim.) (2004). *Geropsykologia*. Vanhenemisen ja vanhuuden psykologia. Porvoo: WSOY.

Valinnaista kirjallisuutta:

Nordhus, I. H., VandenBos, G. R., Berg, S. & Fromholt, P. (eds) (1998). *Clinical geropsychology*. Washington: American Psychological Association. Muusta kirjallisuudesta sovitaan erikseen.

TRV1V Vapaavalintaiset opinnot (15 op)**TRV1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)**

Ohjattua työkokemusta (työnohjaus) tulee hankkia yksilötyönohjauksena 90 tuntia tai ryhmätyönohjauksena 120 tuntia. Osa työnohjauksesta voi olla hankittu jo ennen opintojen alkua. Työnohjauksessa painopiste on erilaisten ammatillisten kehittämishankkeiden ohjaamisessa. Hankkeet voidaan käynnistää opiskelun aikana.

TRV2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

Menetelmäopinnot koostuvat kaikille erikoisaloille yhteisistä kursseista, joita järjestetään eri yliopistoissa vuosittain. Lisätietoja kursseista oppaan yhteisten menetelmäopintojen kohdasta (s. 10-13).

TRV3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

Tutkimus on pääasiassa artikkelimuotoon kirjoitettu terveystieteiden alan tutkielma. Tutkimukseksi hyväksytään myös jo julkaistu artikkeli tai julkaistavaksi aiottu koulutuksen vaatimukset täyttävä käsikirjoitus.

Lisensiaatintutkimuksesta on kerrottu tarkemmin oppaan alkuosassa Lisensiaatintutkimus 40 op –kappaleessa (s. 6).

3. YHTEYSTIEDOT

Professori Juhani Julkunen
Helsingin yliopisto
puh. (09) 191 29 503
s-posti juhani.julkunen@helsinki.fi

Erikoisalasihteeri Anne Jaskio
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2814
s-posti anne.jaskio@jyu.fi

Lehtori Tuula Hynninen
Joensuun yliopisto
puh. 044-077 4777
s-posti tuula.hynninen@joensuu.fi

Erikoisalasihteeri Riikka Vinkka
(virkavapaalla)

TERVEYSPSYKOLOGIAN ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN PÄÄSISÄLLÖT JA AIKATAULU

	1. vuosi		2. vuosi		3. vuosi		4. vuosi	
	si	kl	si	kl	si	kl	si	kl
OPINTOSISÄLLÖT								
TRV1 Erikoistumisopinnot 65 op								
TRV1A								
Yhteiset teoreettiset opinnot (40 op)	TRV1A01 Terveysten paradigmaat ja lähestymistavat (5 op)	TRV1A03 Terveystieteiden ja terveyspolitiikka (5 op)	TRV1A05 Lasten terveys ja sen edistäminen I ja II (3 op)	TRV1A06 Nuorten terveys ja sen edistäminen I ja II (5 op)	TRV1A07 Aikuisten terveys ja sen edistäminen I ja II (7 op)	TRV1A08 Vanhusten terveys ja sen edistäminen I ja II (5 op) *)	Täydentävä työnohjaus	Täydentävät teoriaopinnot
	TRV1A02 Etiologia ja vaikutusmekanismit (5 op)	TRV1A04 Terveysten edistäminen (5 op)					Tutkimustyön loppuunsaattaminen	
TRV1V								
Vapaavaihtaiset opinnot (15 op)								
TRV1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)	Ohjattua työkokemusta yhteensä 90 tuntia yksilöohjauksena tai 120 tuntia ryhmäohjauksessa. Painopiste työnohjauksessa on ammatillisissa kehittämissankkeissa.							
TRV2 Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op								
Metodi-seminaari YHT1A (2-5 op)	Yhteiset ja erikoisalan omat metodikurssit							Erikoispsykologi asiantuntijana YHT1B (2-3 op)
TRV3 Lisensiaatintutkimus 40 op								
	Tutkimuksen ohjaus, tutkimusseminaarit, tutkimuksen tarkastus							

*) Kurssi järjestetään yhteistyössä kehitys- ja kasvatustieteiden erikoisalan kanssa

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIAN ERIKOISPSYKOLOGIN KOULUTUS

Koulutuksen jälkeen osallistujalla on ajan tasalla oleva kokonaiskuva työ- ja organisaatiopsykologiasta ja tutkimuksellinen perehtyneisyys valitsemaansa aihepiiriin. Hän omaa valmiudet toimia itsenäisenä erityisasiantuntijana työelämän hyvinvointia ja organisaatioiden toiminnan tuloksellisuutta edistävissä psykologisissa tehtävissä. Erikoispsykologi kehittää jatkuvasti alansa ammattikäytäntöä tieteelliseltä perustalta. Koulutus on tarkoitettu psykologeille, jotka toimivat

työn ja organisaatioiden kehittämistehtävissä, ammatinvalinnan ohjauksessa, henkilöstön arviointi- ja valintatehtävissä tai työterveyshuollossa. Koulutus antaa valmiuksia niin organisaation sisäisenä kuin ulkoisena asiantuntijana toimimiseen. Työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutuksen yhteydessä on mahdollista suorittaa työterveyshuollon psykologilta edellytettävä koulutus valitsemalla määrätty kurssit.

1. OPINTOJEN RAKENNE

Opinnot koostuvat tutkinnon osista, jotka ovat erikoistumisopinnot (65 op), tutkimusmenetelmäopinnot (15 op), ja lisensiaatintutkimus (40 op). Opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitel-

man (HOPS) opintojen alussa (ks. taukko ja Psykonetin kurssikalenteri internetissä <http://www.psykonet.fi>). Osan opinnoista voi korvata muualla suoritetuilla opinnoilla.

TYO1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

- TYO1A Työ- ja organisaatiopsykologian teoreettiset lähtökohdat (5 op)
- TYO1B Työ: Yksilön suhde työhön (vähintään 10 op)
 - TYO1B01 Työn analysointi ja kehittäminen (5 op)
 - TYO1B03 Työstressi ja työhyvinvoinnin edistäminen (5 op)
 - TYO1B04 Ajankohtaista työpsykologista tutkimusta (5 op)
- TYO1C Henkilöstö (vähintään 10 op)
 - TYO1C04 Konsultatiivinen työote psykologin työssä (5 op)
 - TYO1C05 Työterveyshuolto ja henkilöstövoimavarojen kehittäminen (5 op)
 - TYO1C06 Henkilöstön arviointi ja kehittäminen (5 op)
- TYO1D Organisaatio (vähintään 10 op)
 - TYO1D01 Organisaatiot muutoksessa (5 op)
 - TYO1D02 Johtaminen ja esimiestyö (5 op)
 - TYO1D03 Työyhteisön sosiaaliset ilmiöt (5 op)
- TYO1E Erikoistumisentti (5 op)
- TYO1V Vapaavalintaiset opinnot (15 op)
- TYO1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

TYO2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

- TYO2B Työpsykologiset kyselymenetelmät ja niiden käyttö ja kehittäminen (5 op)

TYO3 LISENSIAATINTUTKIMUS (40 op)

2. OPINTOJEN SISÄLTÖ

Tyo1 ERIKOISTUMISOPINNOT (65 op)

Erikoistumisopinnot muodostuvat ammatillisista ja teoreettisista opinnoista (55 op) ja ohjatusta työkokemuksesta (10 op). Erikoistumisopintoihin kuuluu kaikille yhteinen pakollinen Työ- ja organisaatiopsykologian teoreettiset lähtökohdat -jakso (5 op) ja opintojen loppuvaiheessa suoritettava erikoistumisentti, jossa osoitetaan työ- ja organisaatiopsykologisen tietämyksen tasoa ja kykyä soveltaa sitä ongelmien ratkaisuun (5 op). Tämän lisäksi ammatilliset ja teoreettiset erikoistumisopinnot jakautuvat kolmeen kokonaisuuteen, jotka ovat työ, henkilöstö ja organisaatio. Kustakin on suoritettava vähintään 10 opintopisteen jaksot (yhteensä 30 op). Loput 17 opintopistettä voidaan koota työ-, henkilöstö- ja organisaatio-opintokokonaisuuksista, muiden erikoistumisalojen kurseista tai muuten sovitusta opinnoista opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaan. Työnohjausta sisältävä työkokemus on keskeinen osa opintoja ja sen tavoitteena on syventää opitun soveltamista omassa työssä (10 op).

TYO1A Työ- ja organisaatiopsykologian teoreettiset lähtökohdat (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssin tavoitteena on perehdyttää opintonsa aloittava jatko-opiskelija työ- ja organisaatiopsykologian erikoisalan keskeisiin sisältöihin ja luoda opiskelijoille yhteinen käsitejärjestelmä, joka kattaa ammatillisten ja teoreettisten opintokokonaisuuksien tärkeimmät osa-alueet. Näitä osa-alueita ovat 1) työpsykologia (työympäristö, työtehtävät ja niiden suunnittelu, suoriutuminen ja ajan-

käyttö, työhyvinvointi, kuormittuminen, työturvallisuus, ikääntyminen ja työ), 2) henkilöstön kehittämisen psykologia (kyvyt ja osaaminen, henkilöstövalinnat ja arvioinnit) ja 3) organisaatiopsykologia (kommunikaatio ja päätöksenteko, esimiestyö ja johtaminen, organisaatiot ja työ muutoksessa, organisaatioiden kehittäminen, osallistuminen ja yhteistyö). Kurssi muodostaa osan työterveyshuollon psykologilta edellytettävää koulutuksesta.

Suoritustapa: Opintoihin orientoiva aloitusseminaari (1 pv) ja kirjallisuuden perustuva verkkokeskustelu.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio

Kirjallisuus:

Chmiel, N. (toim.) (2008).

Introduction to work and organizational psychology. A European perspective. Oxford: Blackwell Publishers

TYO1B TYÖ: YKSILÖN SUHDE TYÖHÖN (10-15 op)

Opintokokonaisuudessa perehdytään työpsykologian kysymyksiin, joissa lähtökohdina ovat yksilö ja hänen suhteensa työhön. Sisältöinä ovat työn käsite, hyvän työn teoriat, työn analysointi ja kehittäminen, työturvallisuuden ja riskien hallinta sekä jaksamisen ja kuormittumisen problematiikka työelämässä. Opiskelija osallistuu vähintään kahden opintojakson TYO1B01-TYO1B03 opetuksen tai suorittaa opinnot yksilöllisesti esimerkiksi kirjatenttinä tai esseenä.

TYO1B01 Työn analysointi ja kehittäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla perehdytään työn analysoinnin ja kehittämisen erilaisiin paradigmoihin ja käytännön työvälineisiin. Toimin-

taympäristön, työprosessien ja organisaation kehittämistarpeiden analysointi- ja arviointikeinot sekä työn kehittäminen analyysin pohjalta ovat keskeisiä aiheita. Myös palautteen anto ja asiakkaan tukeminen kehittämistoimiin ryhdyttäessä kuuluu kurssin aihepiiriin. Kurssi muodostaa osan työterveyshuollon psykologilta edellytettävästä koulutuksesta.

Suoritustapa: Kirjallisuuteen perustuva ennakkotehtävä verkossa, luennot ja seminaari (2 pv), jälkitehtävä.

Vastuuhenkilöt: Anna-Liisa Elo

Kirjallisuus:

Lindström, K. & Leppänen, A.

(toim.) (2002). Työyhteisön terveys ja hyvinvointi. Helsinki: Työterveyslaitos.

Muu kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1B03 Työstressi ja työhyvinvoinnin edistäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla tarkastellaan työelämän muutosten vaikutuksia työstressiin ja tarkastellaan keinoja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kurssilla perehdytään psyykkisen työkuormituksen, stressin ja uupumuksen problematiikkaan, niiden hallinnan ja ehkäisyn menetelmiin sekä työkyvyn edistämiseen. Aihepiiriä tarkastellaan yksilö-, organisaatio- ja yhteiskuntatasolla. Luentoihin ja kirjallisuuteen perustuvassa jälkitehtävässä syvennetään itse valittua näkökulmaa. Kurssi muodostaa osan työterveyshuollon psykologilta edellytettävästä koulutuksesta.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, luennot ja seminaari (2 pv) sekä kirjallisuuteen perustuva jälkitehtävä.

Vastuuhenkilö: Anna-Liisa Elo

Kirjallisuus:

Cooper, C. L., Dewe, P. J. & Driscoll, M. P. (2001).

Organizational stress. A review and critique of theory, research and applications. Thousand Oaks: Sage.

Kinnunen, U., Feldt, T. & Mauno, S. (toim.) (2005). Työ leipälajina.

Työhyvinvoinnin psykologiset perusteet. Keuruu: PS-Kustannus. Muu kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1B04 Ajankohtaista työpsykologista tutkimusta (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla avataan ikkunoita työpsykologian uusiin ja ajankohtaisiin käsitteisiin ja tutkimusalueisiin. Kurssin tavoitteena on antaa kuva työpsykologian ajankohtaisista tutkimuskysymyksistä, tutkimusasetelmista ja menetelmistä. Kurssilla pohditaan tulevaisuuden työpsykologisen tutkimuksen suuntauksia, kehitysnäkymiä ja tarpeita. Tavoitteena on myös kannustaa opiskelija etsimään ajankohtaista tutkimustietoa kansainvälisistä ja kansallisista tutkimusartikkeleista.

Suoritustapa: Luennoista (2 pv) ja ajankohtaisista artikkeleista koostettu kommenttipäiväkirja.

Vastuuhenkilö: Anna-Liisa Elo

Kirjallisuus: Luentojen aiheisiin liittyvät ajankohtaiset ja kansainväliset artikkelit. Artikkeliluettelo toimitetaan ilmoittautuneille.

TYO1C HENKILÖSTÖ (10-25 op)

Opintokokonaisuus perehdyttää organisaation henkilöstökysymyksiin, urasuunnitteluun ja ammatinvalinnanohjaukseen, henkilöstöarviointeihin ja rekrytointiin sekä henkilöstön pätevyyden kehittämiseen ja osaamisen johtamisen kysymyksiin. Opiskelija osallistuu vähintään kahden opintojakson (TYO1C03-TYO1C06) opetukseen tai suorittaa opinnot yksilöllisesti esimerkiksi kirjatenttinä tai esseenä.

TYO1C04 Konsultatiivinen työote psykologin työssä (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla perehdytään siihen, mitä konsultatiivinen työote käytännössä tarkoittaa ja miten sitä voi harjoittaa yksilön, ryhmän tai työyhteisön kanssa toimittaessa. Kurssi perustuu systeemiseen ja dialogiseen näkemykseen ihmisestä. Kurssi pyrkii luomaan ymmärrystä vuorovaikutuksessa tapahtuvan ”merkitystyön” keskeisyydestä yksilöiden ja organisaatioiden toiminnassa ja se auttaa tunnistamaan mahdollisuuksia konsultatiivisuuden lisäämiseen omassa ammattikäytännössä.

Suoritustapa: ennakkotehtävä, seminaari (2 pv), omaa työtä tarkasteleva, kirjallisuuteen perustuva essee sekä verkkokeskustelu.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio

Kirjallisuus:

Gergen, K. J. (1999). An Invitation to Social Construction. London: Sage.

Puutio, R. (2002). Merkitysmysteeri - organisaatiot ja kehittämisen kieli. Jyväskylä: Odeco.

Schein, E. (1998). Process Consultation Revisited. Building the Helping Relationship. Reading, MA: Addison-Wesley.

Muu kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1C05 Työterveyshuolto ja henkilöstövoimavarojen kehittäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssin jälkeen osallistujat tuntevat työterveyshuollon toimintakentän ja lainsäädännön pääpiirteet erityisesti psykologin toimintaan vaikuttavilta osilta. Myös psykologin rooli ja vastuu työterveyshuollossa sekä työpaikkaselvitykset ja työterveyshuoltotiimin toimintatavat ovat keskeisiä kurssin aiheita. Yhteistyötä hyvinvoinnin edistämässä asiakasorganisaation, kuten henkilöstöhallinnon ja johdon, kanssa tarkastellaan osana henkilöstövoimavarojen kehittämistä. Kurssi muodostaa osan työterveyshuollon psykologilta edellytettävästä koulutuksesta.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, seminaari (2 pv) ja jälkitehtävä.

Vastuuhenkilö: Anna-Liisa Elo

Ajankohta: 2. ja 4. vuosi (sl)

Kirjallisuus:

Ahola, K., Kivistö, S. & Vartia, M. (toim.) (2006).

Työterveyspsykologia. Helsinki: Työterveyslaitos.

Manninen, P., Laine, V., Leino, T., Mukala, K. & Husman, K. (2007). Hyvä työterveyshuoltokäytäntö.

Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö ja Työterveyslaitos.

Otala, L. & Ahonen, G. (2005).

Työhyvinvointi tuloksen tekijänä. Helsinki: WSOYpro.

Muu kirjallisuus (mm. lainsäädäntö) ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1C06 Henkilöstön arviointi ja kehittäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla perehdytään henkilöstöarvioinnin ja kehittämisen kysymyksiin pyrkien kokonaisluomiseen hyvästä psy-

kologisesta ammattikäytännöstä ja toimintamalleista sekä arviointi- ja kehittämistyössä kohdattavista vaatimuksista niin organisaatioiden kuin arvioitsijoiden näkökulmasta. Kurssi antaa välineitä hahmottaa arviointin ja kehittämisen erityiskysymyksiä psykologin työssä sekä tunnistaa keinoja arvioinnin ja muun kehittämistyön yhteen kytkemiseksi.

Suoritustapa: Luennot ja seminaarityöskentelyä. Kirjallisuuteen perustuvan esseiden laatiminen.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio
Ajankohta: 1. ja 3. vuosi (kl)
Kirjallisuus:

Honkanen, H. (toim.) (2007). Henkilöarviointi työelämässä. Persona Grata-sarja. Helsinki: Edita Publishing.

Honkaniemi, L., Junnila, K., Ollila, J., Poskiparta, H., Rintala-Rasmus, A. & Sandberg, J. (2007). Viisaat valinnat. Helsinki: Työterveyslaitos.

Searle, R. H. (2003). Selection and recruitment, a critical text, Milton Keynes: Open University.
Muu kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1D ORGANISAATIO (10-15 op)

Opintokokonaisuus perehdyttää ryhmä- ja yhteisöllisiin ilmiöihin organisaatioissa, niiden teoreettisiin ja tutkimusmetodologisiin lähestymistapoihin. Sisältöinä ovat mm. organisaatioteoriat, organisaatiokulttuuri, muutos organisaatiossa sekä organisaatioiden johtamisen kysymykset. Opiskelija osallistuu vähintään kahden opintojakson (TYO1D01-TYO1D03) opetukseen tai suorittaa opinnot yksilöllisesti esimerkiksi kirjatenttinä tai esseenä.

TYO1D01 Organisaatiot muutoksessa (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssilla paneudutaan organisaatiomuutoksen tematiikkaan niin yksilön kuin laajemman systeemin näkökulmasta. Kurssilla perehdytään myös muutostyön tutkimukseen. Tutkimustiedosta haetaan uusia näkökulmia työelämän muutosten ymmärtämiseen.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä sekä seminaari (2 pv). Lisäksi omia kokemuksia kirjallisuuden avulla reflektoituva essee ja verkkokeskustelu soveltuvin osin.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio
Kirjallisuus:

Senior, B. (2002). Organizational change. Harlow: Prentice Hall.

Hatch, M. & Cunliffe, A. (2006). Organization theory. Modern, symbolic, and postmodern perspectives. Oxford: University Press.

Kuusela, M. & Kuittinen, M. (2008) (toim.). Organisaatiot muutoksessa. UniPress.

Muu kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1D02 Johtaminen ja esimiestyö (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssi tutustuttaa johtamisen teorioihin sekä johtamistyön vaatimuksiin. Johtamistyötä tarkastel-

laan niin yksilöpsykologisesta kuin ryhmädynaamisesta ja laajemmasta organisaatiokulttuurin näkökulmista. Muuttuvan ja verkottuvan työn johtamisen näkökulma on myös esillä.

Suoritustapa: Luennot ja seminaari (2 pv) ennakkotehtävineen. Kirjallisuuteen perustuva essee.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio
Kirjallisuus:

Honkanen, H. (2006). Muutoksen agentit. Muutoksen ohjaaminen ja johtaminen. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Seeck, H. (2008). Johtamisopit Suomessa. Taylorismista innovaatioteorioihin. Helsinki: Gaudeamus.

TYO1D03 Työyhteisön sosiaaliset ilmiöt (5 op)

Tavoite: Kurssilla tarkastellaan työyhteisöä ja sen suhteita. Kurssin perustana on simuloitu työyhteisöharjoitus, jonka pohjalta esille nousevia ilmiöitä pyritään ymmärtämään. Kurssilla perehdytään myös siihen, miten työyhteisöjen kehittämistyössä voi hyödyntää erilaisia toiminnallisia simulaatioita.

Suoritustapa: Työorganisaation sosiaalisia ilmiöitä demonstroiva simulaatio, sen purku sekä teemaan liittyvää opetusta. Jälkitehtävänä kokemukseen ja lähdekirjallisuuteen perustuva essee.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio
Kirjallisuus:

Jalava, U., Keskinen, E., Keskinen, S. & Tiuraniemi, J. (toim.) (2001). Simulaatio-oppiminen henkilöstön kehittämisen välineenä. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A:83 (118 s.).

Muu kirjallisuus ilmoitetaan myöhemmin.

TYO1E Erikoistumistentti (5 op)

Erikoistumistentti suoritetaan opintojen loppupuolella ammatillisten ja teoreettisten erikoistumisopintojen ja lisensiaatin-tutkimuksen aihepiirin pohjalta. Aihe ja suoritustapa sovitaan tutkimuksen ohjaajan kanssa.

TYO1V Vapaavalintaiset opinnot (15 op)

Vapaavalintaiset opinnot kootaan joko edellä mainituista opintokokonaisuuksista, muiden erikoisalojen kurseista ja opintokokonaisuuksista tai muuten järjestettävistä opinnoista, kuten kirjainteistä, esseistä tai katsauksista opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaan. Opinnoissa on mahdollista keskittyä työn, henkilöstön tai organisaation osa-alueelle kunhan minimivaatimus 10 opintopistettä kustakin osa-alueesta täyttyy.

TYO1T Työnohjausta sisältävä työkokemus (10 op)

Tutkintoon kuuluu kokemusta oman alan työstä, jonka tulee olla yksilöllisesti tai ryhmässä ohjattua. Työnohjauksen kokonaislaajuus on ohjauksen luonteesta riippuen 100 h ryhmäohjausta tai vs. 60 h yksilöohjausta. Osa vaadittavasta työnohjauksesta voi olla hankittu ennen koulutusta, mutta koulutuksen aikana työnohjausta tulee hankkia vähintään 25 h ryhmäohjausta tai 15 h yksilöohjausta. Työ- ja organisaatiopsykologian erikoisalalla työnohjaus toteutetaan ensisijaisesti ryhmäohjauksena, mutta opiskelijan toivotaan selvittävän myös mahdollisuuksia saada työnohjausta työnantajansa tukemana. Työnohjaajan tulee olla työnohjaajakoulutuksen saanut psykologi.

Vastuuhenkilö: Risto Puutio

Tyo2 TUTKIMUSMENETELMÄOPINNOT (15 op)

Tutkimusmenetelmäopinnot koostuvat kaikille erikoisaloille yhteisistä opintojaksoista (YHT1A-YHT2L), joita järjestetään eri yliopistoissa vuosittain (ks. Kaikille erikoisaloille yhteiset menetelmäopinnot, s. 10-13). Lisäksi työ- ja organisaatiopsykologian erikoispsykologikoulutus järjestää omia tutkimusmenetelmäopintoja.

TYO2B Työpsykologiset kyselymenetelmät ja niiden käyttö ja kehittäminen (5 op)

Tavoite ja sisältö: Kurssin jälkeen opiskelijat tuntevat kyselymenetelmien validoinnin vaiheet ja osaavat analysoida kriittisesti työelämässä käytettyjä kyselymenetelmiä. Valmiudet omien kyselyjen laadintaan ovat parantuneet. Kurssilla perehdytään keskeisiin käytössä oleviin työpsykologisiin kyselymenetelmiin ja niiden käyttötarkoituksiin. Kurssilla käsitellään myös julkaistujen kyselyiden sisältöä, teoreettista taustaa sekä valotetaan kyselyjen validointiin ja luotettavuuden testaamiseen liittyviä menetelmiä.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, seminaari (2 pv) ja jälkitehtävä

Vastuuhenkilö: Anna-Liisa Elo

Kirjallisuus: Ajankohtaiset artikkelit ja kirjat

Tyo3 LISENSIAATINTUTKIMUS JA TUTKIMUSSEMINAARIT (40 op)

Lisensiaatintutkimus on artikkelimuotoon kirjoitettu työ- ja organisaatiopsykologian alan tutkimus, joka voi olla myös jo julkaistu tai julkaistavaksi aiottu käsikirjoitus.

Tutkimusseminaari järjestetään vuosittain tukemaan työ- ja organisaatiopsykologian erikoisalan lisensiaatintutkimuksen tekijöitä. Opiskelijan tulee osallistua seminaariin vähintään kaksi kertaa.

Yhteisten, valtakunnallisten tutkimusseminaarien lisäksi järjestävät yliopistojen tutkimusten ohjauksesta vastaavat opettajat omia tutkimusseminaarejaan tai muita tutkimustyön ohjaamiseen tarkoitettuja tilaisuuksiaan.

3. YHTEYSTIEDOT

Professori Anna-Liisa Elo
Tampereen yliopisto
puh. 030 474 2724 (Työterveyslaitos)
s-posti anna-liisa.elo@ttl.fi

Erikoisalas sihteeri Anne Jaskio
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2814
s-posti anne.jaskio@jyu.fi

Lehtori Risto Puutio
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 3649
s-posti risto.puutio@jyu.fi

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIAN ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN PÄÄSISÄLLÖT JA VIITTEELLINEN AIKATAULU

	1. vuosi / 3. vuosi			2. vuosi / 4. vuosi			3. vuosi / 1. vuosi			4. vuosi / 2. vuosi		
	si	kl	kl	si	kl	kl	si	kl	kl	si	kl	
OPINTOSISÄLLÖT												
TYO1 Erikoistumisopinnot 65 op												
Alku- ja loppuopinnot (10 op)	T&O psykologian teoreettiset lähtökohdat											
Työ: Yksilön suhde työhön (10 op)	Ajankohtaisia työpöytäpsykologisia tutkimuksia			Työn analysointi ja kehittäminen			Työstressi ja työhyvinvoinnin edistäminen			Ajankohtaisia työpöytäpsykologisia tutkimuksia		
Henkilöstö (10 op)	Henkilöstön arviointi ja kehittäminen			Työterveyshuolto ja henkilöstövoimavarojen kehitt.			Henkilöstön arviointi ja kehittäminen			Työterveyshuolto ja henkilöstövoimavarojen kehitt.		
Organisaatio (10 op)	Johtaminen ja esimiestyö			Organisaatiot muutoksessa			Työyhteisön sosiaaliset ilmiöt			Johtaminen ja esimiestyö		
Vapaavaltatietiset opinnot (15 op)	ks. tarkemmin oppaan kohta "Muut opintokokonaisuudet" ja seuraa Psykonetin kussikalenteria internetistä.											
Työkokemusta sisältävä työnohjaus (10 op)	100-120 t ryhmäohjausta tai 60 t yksilöohjausta; opiskelija järjestää											
TYO2 Tutkimusmenetelmäopinnot 15 op												
	Ks. Tarkemmin oppaan kohta "Kaikille erikoisaloille yhteiset menetelmäopinnot" ja seuraa Psykonetin kussikalenteria internetistä (www.psykonet.fi)											
Yhteiset tutkimusmenetelmäopinnot ja ammatilliset menetelmäopinnot	Metodiseminaari			Metodiseminaari			Metodiseminaari			Metodiseminaari		
Erikoisalan omat tutkimusmenetelmäopinnot	Erikoispsykologi asiantuntijana			Erikoispsykologi asiantuntijana			Erikoispsykologi asiantuntijana			Erikoispsykologi asiantuntijana		
	Erikoisalan omat tutkimusmenetelmäopinnot			Erikoisalan omat tutkimusmenetelmäopinnot			Erikoisalan omat tutkimusmenetelmäopinnot			Erikoisalan omat tutkimusmenetelmäopinnot		
TYO3 Licensiaatintutkimus 40 op												
	Yhteinen tutkimusseminaari			Yhteinen tutkimusseminaari			Yhteinen tutkimusseminaari			Yhteinen tutkimusseminaari		

ÄKILLISTEN TRAUMAATTISTEN KRIISIEN KOULUTUSOHJELMA 2010-2011

Koulutus koostuu **15 opintopisteen** yhtenäisestä koulutuskokonaisuudesta, joka kestää kaksi vuotta. Koulutus ajoituu vuosille 2010-2011.

Koulutuksen tavoitteena on erityisvalmiuksien omaksuminen äkillisten traumaattisten kriisien psykologian alueella. Koulutuksen suorittanut kykenee suoriutumaan alaan liittyvien ennakkovalmiuksien ja suunnitelmien luomisesta, välittömistä interventioista tapahtuman jälkeen sekä trauma-peräisten häiriöiden diagnosoinnista, fokusoidusta hoidosta ja seurannasta. Koulutuksen suorittanut on myös pätevä kouluttamaan kriisityöntekijöitä. Koulutus sisältää kaksi kokonaisuutta: **ehkäisevä työ ja post-traumatyö**.

Koulutusohjelma on avoin kaikkien erikoisalojen opiskelijoille. Koulutus sisältää käytännön työtä kriisipsykologian alueella, siihen liittyvää työnohjausta sekä teoreettisia opintoja kurssien ja kirjallisuuden muodossa. Koulutukseen osallistuvat jaetaan työnohjausryhmiin, jotka kokoontuvat seminaarijaksojen välillä. Kouluttajina toimivat kriisipsykologian asiantuntijat. Ohjelman toteutuksesta vastaa terveystieteiden erikoisala. Koulutuksen johtajina toimivat lehtori Tuula Hynninen ja dosentti Salli Saari.

Opiskelijat koulutusohjelmaan 2010-2011 valitaan tammikuussa 2010.

KOULUTUSOHJELMAN SISÄLTÖ

TRAU1 EHKÄISEVÄ TYÖ (7 OP)

TRAU 101 Äkillisen traumaattisen kriisin psykologiset vaiheet ja niiden neurologinen ja fysiologinen perusta (2 op)

Tavoite ja sisältö: Äkillisen traumaattisen kriisin vaiheiden tunnistaminen ja niiden psykologisen merkityksen ymmärtäminen. Psykkisen sopeutumisprosessin neurologisen ja fysiologisen pohjan ymmärtäminen. Psykkisen ensiavun periaatteiden ja käytäntöjen hallinta.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, luennot ja kirjallisuus, osallistuminen työnohjausryhmään.

Ajankohta: kl 2010

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja Salli Saari

Tavoite ja sisältö: Perheisiin, laajennettuihin perheisiin ja muihin luonnollisiin ryhmiin kohdennettujen traumoihin liittyvien ryhmämuotoisten interventioiden syvälinen hallinta.

Suoritustapa: Luennot ja harjoitukset, osallistuminen työnohjausryhmään. Interventioiden toteuttaminen omalla paikkakunnalla.

Ajankohta: sl 2010

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja Salli Saari

TRAU 102 Varhaiset interventiot (3 op)

Tavoite ja sisältö: Perheisiin, laajennettuihin perheisiin ja muihin luonnollisiin ryhmiin kohdennettujen traumoihin liittyvien ryhmämuotoisten interventioiden syvälinen hallinta.

Suoritustapa: Luennot ja harjoitukset, osallistuminen työnohjausryhmään. Interventioiden toteuttaminen omalla paikkakunnalla.

Ajankohta: sl 2010

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja Salli Saari

TRAU 103 Psykososiaalisen tuen organisointi suuronnettomuudessa ja yhteistyö median kanssa (2 op)

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja Salli Saari

Tavoite ja sisältö: Kehittää valmiuksia organisoida psykososiaalinen tuki suuronnettomuustilanteessa. Yhteistyötaidot median kanssa.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, luennot ja harjoitukset, osallistuminen työnohjausryhmään.

Ajankohta: sl 2010.

TRAU2 POST-TRAUMATYÖ (8 OP)

TRAU 201 Lasten kriisireaktiot ja traumat (2 op)

Tavoite ja sisältö: Trauman kokeneen lapsen ja nuoren kanssa työskentelyn erityispiirteet.

Suoritustapa: Ennakkotehtävä, luennot ja kirjallisuus, osallistuminen työnohjausryhmään.

Ajankohta: kl 2011

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja N.N.

TRAU 202 Pitkän aikavälin interventiot traumaattisten tapahtumien uhreille ja omaisille (1 op)

Tavoite ja sisältö: Perehdyttää ammatillisesti johdetun vertaistuen mahdollisuuksiin ja menetelmiin trauman kokeneiden pitkän aikavälin auttamisessa.

Suoritustapa: Luennot ja kirjallisuus.

Ajankohta: kl 2011

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja Salli Saari

TRAU 203 Traumaperäisten psyykkisten häiriöiden diagnostiikka. Rauhoittamis- ja stabilointimenetelmät. (2 op)

Tavoite ja sisältö: Traumaperäisten häiriöiden tunnistaminen. Perehtyminen rauhoittamis- ja stabilointimenetelmiin ja 7-vaiheiseen traumaattisten häiriöiden hoitomalliin.

Suoritustapa: Luennot ja harjoitukset, osallistuminen työnohjausryhmään.

Ajankohta: sl 2011.

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja Salli Saari

TRAU 204 Traumaterapiamenetelmät: EMDR (3 op)

Tavoite ja sisältö: Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) traumojen hoidossa.

Suoritustapa: Luennot ja harjoitukset, kirjallisuus, osallistuminen työnohjausryhmään.

Ajankohta: sl 2011

Vastuuhenkilöt: Tuula Hynninen ja N.N.

KIRJALLISUUS:

Saari, S. (2003). *Kuin salama kirkkaalta taivaalta. Kriisit ja niistä selviytyminen.* Otava.

Resick, A. P. (2001). *Stress and trauma.* Psychology Press Ltd.

Psykososiaalinen tuki ja palvelut suuronnettomuudessa. Asiantuntijatyöryhmän muistio. Sosiaali- ja terveysministeriö, Selvityksiä 2006:81.

Saari, S. (toim.) (2006). *Ammatillisesti johdettu vertaistuki ja tsunamin psyykkisistä seurauksista selviäminen.* Suomen Punaisen Ristin psykologinen vertaistukitoiminta menehtyneiden omaisille. Väiliraportti, Helsinki: Punainen Risti.

Alan opinnäytetöihin ja kansainvälisiin artikkeleihin tutustuminen.

Kirjallisuus ilmoitetaan tarkemmin opintojaksojen yhteydessä.

PSYKONETIN YHTEYSTIETOJA

PSYKONETIN JOHTAJA

Timo Ahonen
s-posti timo.p.s.ahonen@jyu.fi
Psykologian laitos, PL 35
40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
puh. (014) 260 2903

Psykonetin johtokunnan puheenjohtaja
Professori

ERIKOISPSYKOLOGIKOULUTUKSEN JOHTAJA

Juhani Julkunen
s-posti juhani.julkunen@helsinki.fi
Psykologian laitos
00014 HELSINGIN YLIOPISTO
puh. (09) 191 29 503

Erikoispsykologikoulutuksen
johtoryhmän puheenjohtaja
Professori

HALLINTO

Susanna Kharroubi
s-posti susanna.kharroubi@utu.fi
Psykologian laitos
20014 TURUN YLIOPISTO
puh. (02) 333 5431

Yleishallinto
Koordinaattori

Tiina Anttila
s-posti tiina.anttila@utu.fi
Psykologian laitos
20014 TURUN YLIOPISTO
puh. (02) 333 8502

Opintohallinto
Opintokoordinaattori

Markku Naumanen
s-posti markku.naumanen@joensuu.fi
Psykologian laitos
PL 111, 80101 JOENSUU
puh. (013) 251 4254

Tietohallintojärjestelmät ja
oppimisympäristöt
Järjestelmäasiantuntija

Maarit Tuhkanen
s-posti maarit.tuhkanen@utu.fi
Psykologian laitos
20014 TURUN YLIOPISTO
puh. (02) 333 6502

Talous
Osastosihteeri

Virva Vatjus
s-posti virva.vatjus@uta.fi
Psykologian laitos
33014 TAMPEREEN YLIOPISTO
puh. 050-462 7398

Virtuaaliopetuksen käytännön
järjestelyt
Verkkosihteeri

ERIKOISPSYKOLOGIKOULUTUKSEN OPETUSHENKILÖKUNTA Iv. 2009-2010

KEHITYS- JA KASVATUSPSYKOLOGIA

Professori Hannele Räihä
Turun yliopisto
puh. (02) 333 8541
s-posti hannele.raih@utu.fi

Lehtori Tuija Aro
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2819
s-posti tuija.aro@nmi.fi

NEUROPSYKOLOGIA

Professori Marit Korkman
Helsingin yliopisto
puh. (09) 191 29 536
s-posti marit.korkman@helsinki.fi

Yliopistonlehtori Erja Poutiainen
Helsingin yliopisto
puh. (09) 191 29 535
s-posti erja.poutiainen@helsinki.fi

Lehtori Silja Pirilä
Tampereen yliopisto
puh. (03) 3551 7209
s-posti silja.pirila@uta.fi

PSYKOTERAPIA

Professori Karl-Erik Wahlberg
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2883
s-posti karl-erik.wahlberg@jyu.fi

Lehtori Kirsti-Liisa Kuusinen
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 2813
s-posti kirsti-liisa.kuusinen@jyu.fi

TERVEYSPSYKOLOGIA

Professori Juhani Julkunen
Helsingin yliopisto
puh. (09) 191 29 503
s-posti juhani.julkunen@helsinki.fi

Lehtori Tuula Hynninen
Joensuun yliopisto
puh. 044-077 4777
s-posti tuula.hynninen@joensuu.fi

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIA

Professori Anna-Liisa Elo
Tampereen yliopisto
puh. 030 474 2724
(Työterveyslaitos)
s-posti anna-liisa.elo@ttl.fi

Lehtori Risto Puutio
Jyväskylän yliopisto
puh. (014) 260 3649
s-posti risto.puutio@jyu.fi

ERIKOISALARYHMIEN SIHTEERIT

Anne Jaskio
s-posti anne.jaskio@jyu.fi
Psykologian laitos
PL 35, 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
puh. (014) 260 2814
fax (014) 260 2841

Kehitys- ja kasvatuspsykologia
Psykoterapia
Terveyspsykologia
Työ- ja organisaatiopsykologia

Essi Haglund
s-posti essi.haglund@helsinki.fi
Psykologian laitos
PL 9, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO
puh. (09) 191 29 531
fax (09) 191 29 443

Neuropsykologia

Riikka Vinkka (virkevapaalla)

PSYKOLOGIAN LAITOKSET

Postiosoite	Käyntiosoite	Yhteyshenkilö
Helsingin yliopisto Psykologian laitos PL 9 00014 HELSINGIN YLIOPISTO	Siltavuorenpenger 20 C fax (09) 191 29 443	Essi Haglund essi.haglund@helsinki.fi puh. (09) 191 29 531
Joensuun yliopisto Psykologian laitos PL 111 80101 JOENSUU	Yliopistonkatu 7 fax (013) 251 4533	Birgitta Puustinen birgitta.puustinen@joensuu.fi puh. (013) 251 4251
Jyväskylän yliopisto Psykologian laitos PL 35 40014 JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO	Mattilanniemi, rakennus C fax (014) 260 2841	Anne Jaskio anne.jaskio@jyu.fi puh. (014) 260 2814
Tampereen yliopisto Psykologian laitos 33014 TAMPEREEN YLIOPISTO	Linna, Kalevantie 5 fax (03) 3551 7345	Marketta Pietilä marketta.pietila@uta.fi puh. (03) 3551 7023
Turun yliopisto Psykologian laitos 20014 TURUN YLIOPISTO	Publicum, Assistentinkatu fax (02) 333 5060	Terttu Kauppinen terttu.kauppinen@utu.fi puh. (02) 333 5422
Åbo Akademi Psykologiska Institutionen 20500 ÅBO	Arken, Piispankatu 3 (pääsisäänkäynti Tehtaankadun puolelta) fax (02) 215 4833	Susanne Maikola susanne.maikola@abo.fi puh. (02) 215 4406

ERIKOISPSYKOLOGIKOULUTUKSEN JOHTORYHMÄ JA ERIKOISALARYHMÄT LV. 2009-2010

ERIKOISPSYKOLOGIKOULUTUKSEN JOHTORYHMÄ

Jäsenet		Varajäsenet	
Julkunen Juhani, pj. (Terveys)	HY	Perho Hannu	JoY
Räihä Hannele, vpj. (Kehka)	TY	Poutiainen Erja	HY
Korkman Marit (Neuro)	HY	Kalska Hely	HY
Wahlberg Karl-Erik (Tera)	JY	Keskinen Esko	TY
Elo Anna-Liisa (Työ)	TaY	Kuittinen Matti	JoY
Leiman Mikael	JoY	Von der Pahlen Bettina	ÅA
Laine Matti	ÅA	Tikkanen Tuomo	Psykologi- liitto
Nevalainen Vesa	Psykologi- liitto		
Sihteeri Tiina Anttila			

KEHITYS- JA KASVATUSPSYKOLOGIA

Jäsenet		Varajäsenet	
Räihä Hannele, pj	TY	Kiiski-Mäki Hanna	TY
Perho Hannu, vpj	JoY	Korhonen Merja	JoY
Räikkönen-Talvitie Katri	HY	Heinonen Kati	HY
Ahonen Timo	JY	Aro Tuija	JY
Nieminen Pirkko	TaY	Vierikko Elina	TaY
Karrasch Mira	ÅA	Seeskari Daniela	ÅA
Nevalainen Vesa	Psykologi- liitto	Kivisaari Kati	Psykologi- liitto
Meriläinen Mia	opiskelija- jäsen	Ahtola Annarilla	opiskelija- jäsen
Sihteeri Anne Jaskio	JY		

NEUROPSYKOLOGIA

Jäsenet		Varajäsenet	
Korkman Marit, pj	HY	Kalska Hely	HY
Poutiainen Erja, vpj	HY	Komulainen Katri	JoY
Räty Hannu	JoY	Lyytinen Heikki	JY
Ahonen Timo	JY	Jehkonen Mervi	TaY
Pirilä Silja	TaY	Korhonen Tapio	TY
Hämäläinen Heikki	TY	Karrasch Mira	ÅA
Laine Matti	ÅA	Nybo Taina	Psykologi- liitto
Hämäläinen Päivi	Psykologi- liitto	Lammi-Hiltunen Leila	opiskelija- jäsen
Paananen Mika	opiskelija- jäsen		
Asiantuntijajäsenet			
Hokkanen Laura	Suomen neuropsy- kologinen yhdistys	Klenberg Liisa	Suomen neuropsy- kologinen yhdistys
Sihteeri Essi Haglund	HY		

PSYKOTERAPIA

Jäsenet

Wahlberg Karl-Erik, pj	JY
Kalska Hely, vpj	HY
Leiman Mikael	JoY
Wahlström Jarl	JY
Tuomisto Martti	TaY
Hakanen Armi	TY
Hupa Margaretha	ÅA
Lehtovuori Pirjo	Psykologi- liitto
avoin	opiskelija- jäsen
Sihteeri Anne Jaskio	JY

Varajäsenet

Julkunen Juhani	HY
Korhonen Merja	JoY
Seikkula Jaakko	JY
Rantanen Johanna	TaY
Räihä Hannele	TY
avoin	ÅA
Chydenius Esa	Psykologi- liitto
avoin	opiskelija- jäsen

TERVEYSPSYKOLOGIA

Jäsenet

Julkunen Juhani, pj	HY
Tuomisto Martti	TaY
Hintsanen Mirka	HY
Komulainen Katri	JoY
Lappalainen Raimo	JY
Kärnä Antti	TY
Von der Pahlen Bettina	ÅA
Lius Kirsi	Psykologi- liitto
Alho Iina	opiskelija- jäsen
Sihteeri Anne Jaskio	JY

Varajäsenet

Nieminen Pirkko	TaY
Pulkki-Råback Laura	HY
Räty Hannu	JoY
Holma Juha	JY
Kaukiainen Ari	TY
Salo Benny	ÅA
Tikkanen Tuomo	Psykologi- liitto
avoin	opiskelija- jäsen

TYÖ- JA ORGANISAATIOPSYKOLOGIA

Jäsenet

Elo Anna-Liisa, pj	TaY
Keskinen Esko, vpj	TY
Nyman Göte	HY
Kuittinen Matti	JoY
Mäkikangas Anne	JY
Santtila Pekka	ÅA
Kuusinen Patrik	Psykologi- liitto
Vendell Marianne	opiskelija- jäsen
Asiantuntijajäsenet	
Huhtanen Pekka	Työter- veyslaitos
Vartiainen Matti	TKK
Sihteeri Anne Jaskio	JY

Varajäsenet

Kinnunen Ulla	TaY
Kaukiainen Ari	TY
avoin	HY
Perho Hannu	JoY
Puutio Risto	JY
Karrasch Mira	ÅA
Fromholtz-Mäki Kristiina	Psykologi- liitto
Pekkanen Eija	opiskelija- jäsen

YLIOPISTOJEN VAIHTEIDEN PUHELINNUMEROT

Helsingin yliopisto

puh. (09) 1911

Joensuun yliopisto

puh. (013) 251 1111

Jyväskylän yliopisto

puh. (014) 260 1211

Tampereen yliopisto

puh. (03) 355 111

Turun yliopisto

puh. (02) 333 51

Åbo Akademi

puh. (02) 215 31

Helsingin yliopisto

Joensuun yliopisto/Itä-Suomen yliopisto

Jyväskylän yliopisto

Tampereen yliopisto

Turun yliopisto

Åbo Akademi

www.psykonet.fi